KÜLÖNLEGES GYŰJTEMÉNY

A világ egyik legnagyobb lepkegyűjteménye található Vlagyivosztokban, a Szovjet Tudományos Akadémia Távol-Keleti Biológiai Intézetében. A kivételesen gazdag gyűjteményben Földünk legkülönfélébb lepkefajtái fordulnak elő: hatalmas méretű pillangók Borneo és Szumátra szigetéről, színpompás lepkék Japánból, India mocsaras vidékeiről és a Távol-Keletről. (APN)

VILÁGHÍRŰ GYEREKEK

Negyven éve alakult meg a szovjet fővárosban a Loktyev nevét viselő gyermek ének- és táncegyüttes. Az alapító Vlagyimir Loktyev. Ahogy múltak az évek, az együttes egyre nőtt. A gyerekek már nemcsak énekeltek, táncoltak is. Népi hangszerekből álló zenekart alakítottak. A kis kórusból nagy együttes lett. Ma már – hetenként két-három alkalommal – 1300 gyerek fejlesztheti tudását az együttesben. (APN)

ESTI PRÓBA...

Két évvel ezelőtt Détár Enikő ifjúvezető kezdeményezésére megalakult Kerecsenden az általános iskola úttörő citerazenekara. Szorgalmas és eredményes munkájukért, a népi hagyományok ápolásáért nemrég „arany oklevelet" kaptak.

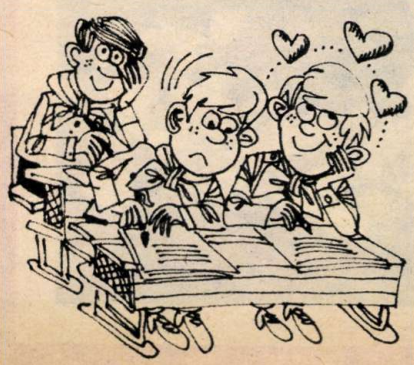

A CÍMZETT ISMERETLEN... (4.)

„Skárpi Jocót is elérte a végzet STOP szerelmes lett az ürge STOP ez lett az én végzetem is STOP réveteg állapotban megírt dolgozata pocsék lett STOP az enyém is STOP mert szokás szerint róla másoltam STOP, STOP, STOP..."

ZSIBONGÓ

BÖKKENŐ

JÁRUNK-KELÜNK SOKAT LÁTUNK, S VAN AMI NEM TETSZIK...

A CSÚCS

Feri reggel, suliba rohanás közben egy perc, tizenkét egész hattized másodperces késéssel érkezett a metró lejáratához. A békésen várakozó sor lassan araszolgatott előre. Feri gondolkodás nélkül, kemény iskolatáskáját előre tartva ékként fúródott az emberek közé. A lépcsősor felső fokára három méterről ugrott rá. (Ha ezt a tornatanár láthatta volna... !) Jól haladt. A késésből már kerek húsz másodpercet lefaragott és „csupán" két öregember és egy kisgyerek esett el.

Hajrá! Hősünk úgy szlalomozott lefelé a mozgólépcsőn sorban állók között, mint az alpesi síbajnokság legjobbjai. Ketten-hárman ugyan megpördültek tengelyük körül, és még a legstabilabban állók is meginogtak, de oda se neki... Közel a cél és már csak öt másodperc a késés. És akkor...

„Tessék vigyázni, az ajtók csukódnak!" — hangzott. Feri úgy állt ott, mint amikor a négyszer-százas váltó befutó embere a világkupa döntőjében két méterrel a cél előtt elejti a váltóbotot.

„Majd holnap megint megpróbálok csúcsot javítani" — legyintett bajnokunk, miközben melléje érkeztek a térdüket tapogató öregek, és a még mindig síró óvodás.

A jelenet sajnos, majdnem minden reggel lejátszódik — és nem csupán azon az egy metróállomáson...

K. D.

LUCA „MAMA"

Luca tíz éve a barátom. Megismerkedésünket gyerekeimnek köszönhetem, ugyanis Luca óvodás korától kezdve mindig a lakótelepi kisgyerekes mamák körül sündörgött. Boldog volt, ha tolhatta a babakocsit és szakértelemmel babusgatta az „utast". Sok mamát zavarba hozott leleményességével, türelmével, ha nyűgös volt a kicsi. Ahogy nőttek a fiaim, kapcsolatunk meglazult, mert Luca csak a kicsi gyerekekhez vonzódott. Sokszor elképzeltem őt anyaként, sok-sok gyerekkel maga körül.

A napokban találkoztunk az utcán. Érdeklődtem, hogy tetszik neki a középiskola, mivel most elsős. Arcán harag tükröződött. Ezt válaszolta: „Te igazán tudhatod, hogy semmi közöm a közgazdasághoz. Ha majd megbukom, a szüleim is megengedik, hogy elmenjek csecsemőgondozónak!"

Mi szurkolunk Lucának!

W. M.

HÓCSATA

A budapesti XI. kerületi SZTK előtt várakozott egy osztályra való gyerek a szokásos tüdőszűrésre. Akik elsőként végeztek, egy kis meglepetéssel fogadták a rendelőből kilépő társaikat. A friss, tapadós hóból készült golyóbisok hol a falon, hol az ajtón, hol pedig az „áldozatokon" fröccsentek szét. A válaszok sem várattak sokáig magukra, így aztán hamarosan egész kis csata alakult ki a két részre szakadt társaság között. A támadók az utcán álltak, a védők a bejáratnál. A gyerekeket cseppet sem zavarta, hogy a süvítő hógolyók között orvoshoz igyekvő idős emberek, terhes nők kapkodták a fejüket.

Nem tudtam megállni, hogy rájuk ne szóljak. S csoda történt, nem repült több hógolyó. Mindenesetre a játékos gyerekeknek üzenem: nem vagyok esküdt ellensége a hógolyózásnak. Sőt, imádom a jókedvű hócsatákat. De csakis ott, ahol annak helye van!

C—ő

HÁT MINEK NÉZNEK ENGEM?

... kérdezhetné a felvételünkön látható fa, teljes joggal. Csak az a bökkenő, hogy a „tett" színhelyén, az Asztalos János Ifjúsági Park környékén alig-alig akad gyűjtőkosár. S mi más kell az amúgy is „lyukaskezű" pestieknek, mint egy fa, amelynek az alja — gondosan körülkerítve (!) — lassan olyan, mint egy szemétdomb.

Fotó: Karasz

MESTERSÉGEM CÍMERE:

BOLDOGSÁGOM KULCSA

Érdekes sorozat kezdődik ma, január 28-án a rádióban. Két vállalkozó szellemű tizennégy éves riporter – oldalukon magnó, kezükben mikrofon –, elindult a szakmák országútján. A munkák szépségét keresték. Ne hidd, hogy csak a kíváncsiság hajtotta őket, sokkal inkább a segítő szándék. A különböző szakmákat, munkahelyeket, embereket bemutató műsorsorozat neked készült, hozzád szól. Hozzád, aki még nem döntötted el, mi leszel, ha nagy leszel. Ma délután, fél ötkor figyeld a Kossuth rádió műsorát!

Ritter Dávid és Schneider Zoltán, mindketten a budapesti Bajza utcai általános iskola 8/b osztályának tanulói. Túl vannak a nagy riporteri munkán, ami egyben izgalmas kalandnak is nevezhető, hiszen jártak bányában, utaztak futószalagon a szén tetején, vezettek minimozdonyt, barátságot kötöttek bányászokkal, lakatosokkal, hegesztőkkel, esztergályosokkal, kőművesekkel, villanyszerelőkkel, s hogy még ki mindenkivel, azt nehéz lenne felsorolni.

Hobbiért fizetés

— Hasznos és gyönyörű kaland volt, mondhatnánk úgy is, megmártóztunk az élet sűrűjében — mondja nevetve Dávid, s talán mondaná tovább is, ha Zoli a szavába nem vágna.

— Tapasztalatunk és meggyőződésünk: ha valakinek a munkája egyben hobbija is, az boldog ember. Éppen ezért azt javaslom, a velem egykorú tizennégy éveseknek, alaposan fontolják meg, milyen pályát választanak maguknak, mert ebben rejtőzik a boldogság kulcsa.

— Véleményetek szerint az emberek általában örömüket lelik munkájukban?

— Az emberek zöme a pénzért, a fizetésért dolgozik, de bizonyára van közöttük jó pár, akinek nem feltétlenül a havi kereset mennyisége az elsődleges. Ezek azok, akik szerelmesek a szakmájukba — magyarázza Dávid.

— Találkoztatok ilyen munkásokkal?

— Nagyon sokkal, közülük a legemlékezetesebb a Puporka bányász família. Sose hittem volna, hogy valaki azért lesz bányász, mert szereti a föld alatti munkát. Arra gondoltam, hogy a bányába csak a magas fizetés csalja le az embereket, mert ami igaz, az igaz, jó időszakban tizenhétezer forintot is megkeres havonta egy vájár. És akkor itt van ez a lelkes bányász dinasztia. Dédapától az ükunokáig mindenki beállt a csatasorba. Úgy vették át egymás kezéből a csákányt, később a fúrót, mint a stafétabotot a sportolók — meséli Zoli.

Nem alkuszunk

— Melyek manapság a divatos, népszerű szakmák?

— Azok, amelyek átlagon felül jól fizetnek — mosolyog Dávid. — Őszintén be kell vallanunk, hogy mi, tizenévesek már jócskán be vagyunk oltva pénz utáni vággyal. Szeretnénk kényelmesen, gazdagon, nagyvonalúan élni, s ezért sokan hajlandók feladni elképzeléseiket, ha azok kevésbé kifizetődőnek látszanak.

— Ti is?

— Mi egyelőre nem alkuszunk — mondják egyszerre.

— Hogy értsem ezt?

— Én például eltökéltem, hogy hidrobiológus leszek, s nagyon szerencsétlennek érezném magam, ha nem sikerülne — magyarázza Dávid. — Soha egy pillanatra fel sem merült bennem, hogy vajon menynyit keresek majd a víz alatti élet kutatásával, inkább az izgat, tudok-e majd komoly eredményt elérni ezen a számomra csodálatosnak tűnő pályán.

— Téged tehát nem érdekel a pénz?

— Azt nem mondtam. Én csak azt mondom, hogy a pályaválasztásnál, legalábbis nekem nem a pénz az elsődleges.

— És te, Zoli?

— Nekem ez az izgalmas riportút egy kicsit már a lehetséges jövő előjátéka volt. Fotoriporter szeretnék lenni.

— Mikor döntötted el?

— Már régen. Édesapám szenvedélyes amatőr fotós. Mellette döbbentem rá, milyen izgalmas dolog megláttatni a világot.

— Ezek szerint a műsor készítése közben nem magatoknak kerestetek szakmát?

A kalapácsot szeretni lehet

— Konkrétan nem, de ez mellékes. Az az érzésünk, hogy a velünk egykorú fiúk, lányok nagyon kevés szakmát ismernek. Nincs is rá lehetőségük, hogy megszeressenek egy munkaterületet. Sem a pályaválasztási tanácsadó könyv száraz, rövid ismertető szövege, sem a kurta üzemlátogatások nem alkalmasak arra, hogy megszeressük az esztergapadot, a vasat, a fúrót, a kalapácsot vagy éppen a kaptafát.

— És a ti ötrészes műsorotok képes lesz erre?

— Nem hiszem, hogy megoldjuk a problémát — mosolyog Zoli —, de ez a módszer mégis nagyon biztató, hiszen embereket szólaltatunk meg, s hangjukból köszön rá a munka azokra akik figyelnek, s akik készek arra, hogy visszaköszönjenek.

Magyar Katalin

MOZAIK

Írta és összeállította: SOMHEGYI BÉLA

VOLT EGYSZER EGY BÁBSZÍNHÁZ...

...a Népligetben, az 50-es évekig. A Kemény család több nemzedéke játszotta itt a híres Vitéz László darabokat, és rengeteg más bábjátékot. Még cirkuszi előadást is összeállítottak – amelyben marionett bábok mímelték lenyűgöző technikával az igazi cirkuszt. Következő számainkban bemutatjuk a cirkuszi bábokat, és azt is leírjuk, hogyan kell elkészíteni őket. Bábszakkörök, bábosok, figyelem! Ha megtetszenek a figurák, lehet bábcirkuszt csinálni!

KÉP, SZÖVEGGEL

A macska monológja – ez a kép címe. Ha nem lenne rajta a művész, Paul Klee (svájci festő és grafikus 1879–1940) kézjegye, azt hihetnénk, hogy egy óvodás rajzolta. Éppen olyan játékos, elrajzolt, a valóságra fittyet hányó, mint egy gyerekrajz. Miért rajzol így a modern művészet egyik legnagyobb alakja?

Nem véletlenül. Mert tiszteletben tartja a gyökereket, az ősi, eredeti kifejezési kedvet és erőt, amely mindannyiunkban megvan még kisgyerekkorunkban. Hiszen ahhoz, hogy természethűen le tudjunk rajzolni egy macskát, hosszú tanulás és komoly kézügyesség kell; de nem biztos, hogy az így elkészített kép mond is majd valamit.

Mit mond ez a kép?

Hogy szabad játszani, úgy rajzolni, ahogy kedvünk tartja, ahogy tudunk, tehetségünk szerint. Hogy a művészet nem technika, hanem erő, gyönyörűség, szabadság. A gondolatok, az ötletek akadálytalan áramlása.

Ezt mondja a macska – ez az ő mo-

NEM ÁRT...

...senkinek, ha néha ismert műveket is megnéz a színházban. Az ember tragédiája (Madách Imre drámája) több mint száz éve mond mindig időszerűt nekünk. Most a Madách Színház játssza, érdekesen, pergő ritmussal, világos értelmezésben.

Nem túl „nehéz", „bonyolult" mű ez nektek? Magatokat néznétek le, ha ilyen érvvel utasítanátok el ezt a színházi élményt. A művészetről nehéz ítéletet alkotni – jó-e, rossz-e, közérthető-e, vagy nem –, de egyetlen biztos útmutatásnak hinni lehet: a remekmű mindenkihez szól. Nem baj, ha valami homályban marad előttetek; mindent a felnőtt sem ért meg. Ha megnézitek az előadást, aznap éjszaka, és másnap újra és újra eszetekbe fog jutni egy-egy madáchi gondolat, töprengjetek rajta! Keressétek meg az összefüggéseket, nézzetek utána a történelmi utalásoknak, vegyétek kézbe az eredeti szöveget, kérdezősködjetek otthon, vagy az iskolában. Egy-két héttel a mű megnézése után vegyétek elő Karinthy Frigyes: Így írtok ti! című könyvét, és olvassátok el Az emberke tragédiáját – a halhatatlan remekmű paródiáját. Így teljes képet kaptok egy nagyszerű drámáról, mely hozzátok éppen úgy szól, mint bárki máshoz.

„Madách Imre 1859-ben kezdte írni Az ember tragédiáját. Szeme előtt zajlottak le a 48-as küzdelmek, rokonainak jó része elesett a magyar szabadságért vívott harcban. Átélte a 49-es bukás utáni elnyomatás korszakát, családásait betetézte feleségének hűtlensége. Mindazokra a kérdésekre, amelyek számára társadalmilag és egyénileg felvetődtek, a világtörténelemben kereste a választ."

(Idézet Hermann Istvántól)

KÉSZ CIRKUSZ!

Nem mindenki jut el a Fővárosi Nagycirkuszba. Tudják ezt a cirkuszosok, ezért szerkesztettek olyan műsort, amely előadható például művelődési házak színpadán is.

Szándékuk nemes, de a műsor... Nem az oroszlánok, elefántok, kötéltáncosok hiányoznak nekem, bár nélkülük nehéz elképzelni a cirkuszt, hanem a jó ízlés. Agyonrágott zeneszámok melódiájára írt erőltetett szövegű ének köti össze a betétszámokat, amelyek legnagyobb részében a közreműködők bizalmaskodó lekezeléssel bánnak a gyerekközönséggel. A bűvész nem azért hívja fel a srácokat a reflektorok elé, hogy segítsenek neki, hanem hogy kinevettesse őket. A szenzációs állatszámban nem igazi, hanem jelmezes majom ugrabugrál, végül a majdnem erőszakkal színpadra rángatott mamákat csak felnőtteknek szórakoztató (nekik is alpári) vetélkedőre kárhoztatják a „mókamesterek": léggömböt kell felfújniuk egy gumimatracpumpával úgy, hogy azon lovagolnak...

Így aztán a jó számok is elsikkadnak: a két humoros akrobata tányértáncoltatására alig emlékszünk a műsor után, pedig ők komolyan, felkészülten szerepeltek.

Mesél a cirkusz – ez az előadás címe. De hogyan?! Úgy látszik, a cirkusz jobb, ha otthon marad.

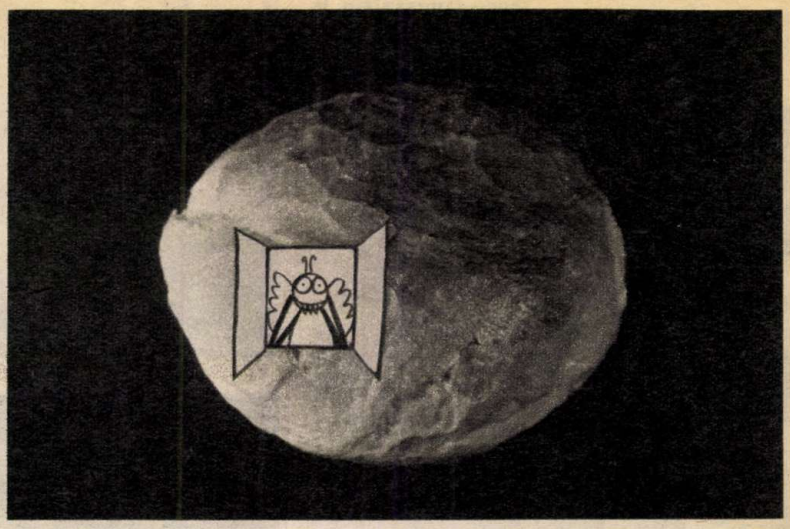

CHRISTIAN MORGENSTERN:

A LÉGYBOLYGÓN

A légybolygón az ember
nem élvezi életét:
ahogy itt tesz ő a legyekkel,
úgy tesz vele ott a légy.

Mézzel teli szalagokra
ragadnak az emberek ott,
mások fején vigadozva
átcsapnak a sörhabok.

De egyben az emberek fölé nől
bizonnyal a légysereg:
nem süti tévedésből
zsemlébe az embereket.

Eörsi István fordítása

Groteszk verset olvasni könnyű, írni nehéz. A költőnek olyan dolgokat kell észrevennie, megragadnia, amelyek fölött a többi ember napirendre tér.

A legyek ronda dögök. Mindenhol ott vannak. Néha még a pékműhelyben is. Lehet, hogy Christian Morgenstern, a század elején élt szűkszavú (főként ilyen verseket írt) költő egyik reggel beleharapott zsemléjébe és nem kívánt „töltelékket" talált benne... Dühét nem a zsemlén, sem nem a péken töltötte ki, hanem a papíron. Örömünkre. Így ajánlja a kötetet (Akasztófa-énekek – Magyar Helikon 1965.), melyből idéztünk, maga az író:

„Az Akasztófa-énekekhez nincs szükség semmi másra, csak elfogulatlanságra, naivitásra és együgyű szívre. Egy nagy gyermek írta őket – nagy gyermekeknek."

HÚRHARANG

Az utóbbi időben többször láthattunk hazai beateseink műsoraiban a környező országokból érkező „csapatokat" szerepelni. Ily módon lehetőségünk nyílt arra, hogy NDK-beli vagy csehszlovák zenészek produkcióival hasonlíthassuk össze a honi élgárdát. Ezek az összevetések mindenki számára hasznosak, hiszen el lehet lesni egymástól a szakma esetleg még ismeretlen fogásait.

A szlovák együttesek különösen szívesen jönnek hozzánk vendégszerepelésre. Az elmúlt év decemberében és most januárban a dallamosabb rockot játszó Elant látta vendégül a Kati és a Kerek Perec. Az Elan az újhullámos együttesek közé tartozik, s az igazi áttörést a tavalyi esztendő jelentette számukra. A pozsonyi Lyra fesztiválon elért első helyük még a szakembereket is meglepte.

Vendéglátójuk, a Kati és a Kerek Perec együttes is nagyobb lépéshez készülődött mostanában. Ennek eredményeként, a napokban jelenik meg második albumuk Szerpentin címmel. A Titanic, a Tizenöt nyár, a Cigánylány népszerű dallamai után feltehető, hogy sikeres lesz a Robinson, a Szívkirály vagy a gyerekekről, gyerekeknek szóló Rolli című dal is.

(K. D.)

A világhírű magyar Herendi Porcelángyárban is aprólékos munkát, jó szemet, biztos kezet, türelmet kíván a tárgyak kézi díszítése

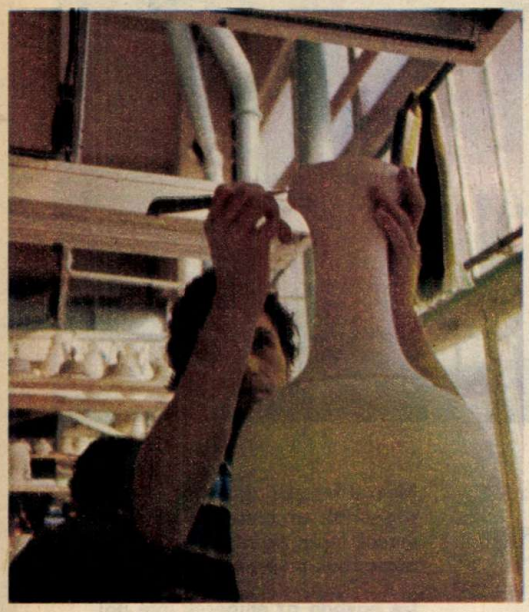

Jellegzetes meisseni teáskészlet

Két értékes porcelán a gyár házi múzeumából Becslések szerint százötven-kétszáz évvel ezelőtt készült a galamb és a remekmívű váza is

A PORCELÁN PARÓKA

A porcelán szigetelők oszlopai nagyvárosi háztömböknek tűnnek

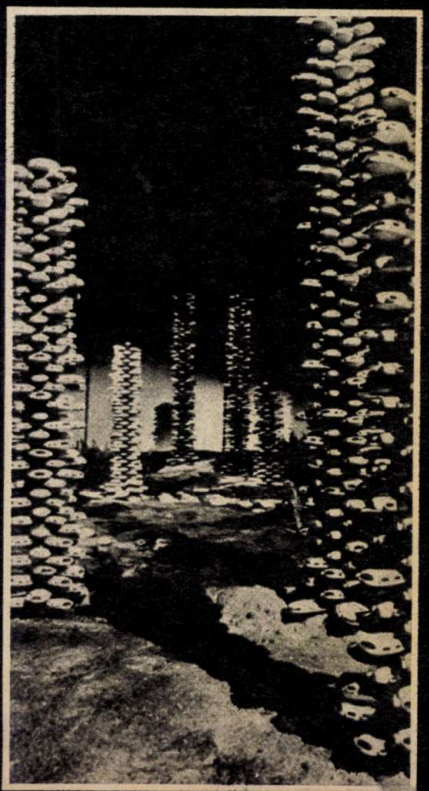

Háromszáz éve,
1682. február negyedikén született
Johann Friedrich Böttger,
az európai porcelán feltalálója

Egyszer volt, hol nem volt — így kezdődik a legtöbb mese. Kezdődjék ez a történet is így. Élt Poroszországban a XVII. század végén egy patikus, J. F. Böttger. Mint nagyon sok kortársát, őt is elragadta az aranycsinálás láza. Alkimista kísérleteket végzett, kereste a „bölcsek kövét", azt a titokzatos anyagot, amellyel az akkori hiedelem szerint bármilyen fémet arannyá változtathatott volna. Abban az időben gazdagok, szegények, sőt uralkodók is egyaránt keresték-kutatták az aranycsinálás titkát.

ARANYBÓL ARANYAT

Egy ízben I. Frigyes porosz királynak tudomására jutott, hogy Böttger megtalálta a csodatévő anyagot. Miután kincstára éppen megint üres volt a sok háborúskodástól, a király kapva-kapott a meggazdagodás lehetőségén. Udvarába hívatta Böttgert, de mivel az nem ment, elfogató parancsot adott ki ellene. A patikus ezt megneszelte, s Wittenbergbe szökött. Cseberből-vederbe... Mert ott már Erős Ágost szász fejedelem emberei vártak rá. Drezdába vitték, ahol hamarosan kiderült, hogy a bölcsek köve semmit sem ér, nem lehet vele aranyat csinálni.

Böttger ekkor a királytól negyvenezer aranytallért kapott az újabb kísérletekre, ám miután ezek is eredménytelenek voltak, kereket oldott. Megint elfogták, s most már a vegyszereivel együtt a vár erős rácsozatú toronyszobájába zárták, hogy ott kísérletezzen. Ellenőrként és társként mellé zárták Tschirnhausent, a nagy tudású fizikust. A két aranykereső együttműködéséről ellentétes adatok maradtak fenn.

Egyesek szerint a király kimondta Böttgerre a halálos ítéletet, mire az mérgében az akkor divatos rokokó parókáját a tűzbe hajította. Meglepetten tapasztalta, hogy a paróka kőkeménnyé dermedt. Vizsgálni kezdte, s mivel tudta, hogy e fura fejfedőt kaolinnal púderezik, fehérítik, rájött, hogy megmentheti életét. Hisz a porcelánkészítés titkát fejtette meg! Ez pedig többet ért, mint az arany.

Csak az igen gazdagok engedhették meg maguknak, hogy a Kínából hosszú karavánutakon Európába érkező törékeny, kecses dísztárgyakat megvásárolják.

Távol-Keleten már a hetedik században gyártottak porcelánt. Európában a tizenötödik század vége felé kísérleteztek Angliában, Franciaországban, Itáliában porcelánkészítéssel — de hiába.

Egy-egy váza, szobor akkori értéke meghaladta a súlyával azonos arany értékét. Végül is tehát nem járt rosszul sem a fejedelem, sem Böttger.

VÉLETLEN VAGY SEM?

Más hírforrások szerint a felfedezésben nem játszott szerepet a véletlen, ellenkezőleg: Böttger kémikusi, Tschirnhausen fizikusi leleménnyel, szívós munkával, előre kitűzött céllal kísérletezte ki a porcelánkészítés eljárását.

És a harmadik változat: Tschirnhausen egyedül oldotta meg a problémát, Böttger pedig társa hirtelen halálát kihasználva, kisajátította a találmányt.

Eddig a mese. A tény pedig az, hogy Böttger 1709 márciusában jelentette a királynak: feltaláltam a porcelánt!

KASTÉLYBÓL GYÁR

Megindult a tömeggyártás az albrechtsburgi várkastélyban, ahonnan a híres meisseni porcelánkészítés kinőtt. Csodálatos szépségű, leheletfinom mintázatú étkészletek, dísztárgyak kerültek ki a műhelyekből, amelyeknek a titkát gondosan őrizték.

Böttger tíz évig irányította a gyártást. Halála után még mintegy húsz évig meg tudták őrizni az eljárási titkot, majd Franciaországban, Angliában, Dániában is megkezdték a csengőhangú, kvarckeménységű anyag előállítását.

Akár így, akár úgy történt a nagy felfedezés, kétségtelen, hogy Johann Friedrich Böttgernek sokat köszönhet az utókor. Nemcsak a szép használati és dísztárgyakat, hanem századunk immár nélkülözhetetlen elektromos- és hőszigetelő anyagainak egyikét.

NDK-ban, Meissenben a Talstrasse 9-ben csaknem százhúsz éve azonos helyen működik a híres üzem. Rengeteg látogatójuknak immár büszkén mutatják meg a hajdani titkot: hogy miként készül a porcelán, amely a nevét a Földközitengerben élő Porcelanna ráktól kapta, amelynek páncélja emlékeztet erre a nemes anyagra.

Forrai G. János

SPECIALE

HOHÓ, HÓ

Az ember szívesen teszi próbára erejét, ügyességét, nem utolsósorban bátorságát. Szó, ami szó, erre az utóbbira ugyancsak szükségük van azoknak, akik képeinken láthatók. E merész férfiak nem elégedtek meg a havas lejtők hagyományos sporteszközeivel, s addig-addig törték a fejüket – gyakran a szó szoros értelmében is –, amíg megalkották a minden eddiginél gyorsabban suhanó, már-már repülő alkalmatosságaikat. Repülni – még sível, ródlival is – nagyszerű érzés. Ám földet érni már nem minden esetben ennyire mámorító. Főleg akkor, ha nem úgy zajlik le, ahogy mi szeretnénk. Ez azonban a kísérletezőket nem zavarja. Mire tökéletesítik új eszközeiket, addigra esni is megtanulnak, olyannyira, hogy alig-alig ütik meg magukat. Ha meg már biztonságosan közlekednek új szerkentyűikkel, akkor nem is annyira érdekes az egész.

És kezdik az egészet elölről.

CLUB

KEDVES ISMERŐS

Szellemi kihívás

Játsszuk el a „Fele sem igaz" mókáját a szerkesztőműsorvezetővel!

— Miért szereti ezt a tévés vetélkedőt? Első válasz: a mókás kérdések és szellemes válaszok szórakoztatják a játékosokat és a nézőket. Második: a jó hangulatú, drukk nélküli harminc perc ismereteket ad. Harmadik: a kérdések és válaszok kitalálása, a műsor előkészítése során maga a játékvezető is gazdagítja műveltségét, saját kíváncsiságát is kielégíti.

— Kivételesen mind a három válasz igaz. Igyekszem a legszélesebb körből, például a zene, az irodalom, a történelem, a sport, a kultúrtörténet, a nyelvészet kincsestárából olyan példákat, gyöngyszemeket választani, amelyek — úgy vélem — a felnőtteket, a gyerekeket és természetesen engem is érdekelnek. Magam is szeretek játszani. Kedvelem, sőt hasznosnak tartom a kihívást, a szellemi erőpróbát. Általános iskolás koromban egyik legkedvesebb játékom az „ország-város-folyó-híres ember" volt. Az nyert, aki a legrövidebb idő alatt beírta a megadott kezdőbetűs földrajzi neveket, híres embereket. Blöffölni nem lehetett. Egyszer az egyik osztálytársam számomra ismeretlen városnevet írt be. Fogalmam sem volt, hol lehet az a város. Amíg meg nem tudtam, nem nyugodtam. Nem fog ki rajtam — gondoltam, és addig böngésztem a térképet, könyveket, lexikonokat, míg végül rátaláltam. Azt hiszem a gyerekek érdeklődése, olvasási szenvedélye, műveltség-éhsége nagyban függ attól, milyenek az osztálytársai. Az egyik gyerek erős földrajzban, a másik a zene kiváló ismerője. Az érdeklődő gyerek igyekszik felzárkózni, esetleg lehagyni a másikat. Ez mindenképpen hasznukra válik. Kell az inspirálás, az ösztönzés.

— Vetélkedős nemzet vagyunk, szeretünk játszani. Hogyan született meg A fele sem igaz ötlete?

— A korábbi vetélkedők tapasztalatai alapján olyan játékot szerettem volna kitalálni, amire a játékosoknak nem kell készülni, mint egy vizsgára. És ha történetesen valamit nem tudnak a versenyzők, másnap ne mutogassanak ujjal rájuk az emberek, na, még ezt sem tudta... A műsorban mindig három olyan vendég vesz részt, akinek ismert az arca, a neve, de ebben a játékos helyzetben ismeretlen. Fontos az, hogy a válaszokat ki-ki saját egyéniségét, humorát beleadva gördülékenyen mondja el, de olyan ravaszul, hogy a játékosok ne tudják, kinél lapul az igaz válasz. Persze, aki tudja, az kivágja a rezet.

— Milyen rezet?

— Szigorúan titkos vetélkedős kérdés lesz ez. Olvasás közben mindig rábukkanok valami érdekességre. Szeretem az univerzum könyvtár kiadványait. Egyszer eszembe jut egy-egy kérdés, és kutatom rá a helyes választ, máskor a választ találom meg előbb, ahhoz igazítom a kérdést.

— Egyik tanárom mondta mindig, nem baj, ha nem olvastok el mindent, csak tudjátok, mit hol kell keresni. Ha a saját könyveiben nem talál meg valamit, utánajár könyvtárakban is?

— A gyermekkori „nem fog ki rajtam" magatartás most is jellemző. Nekem csupa izgalom a kutatás.

Vágó István akkor sem jön zavarba, ha kutatása során idegen nyelvű könyvekben kell búvárkodnia. Angol, francia, spanyol és német felsőfokú nyelvvizsgája mellett jól tud oroszul és olaszul is. Eredeti foglalkozása vegyészmérnök, később külkereskedőként dolgozott a Medimpexnél. 1975-ben sikerrel vett részt a Riporter kerestetik vetélkedőn.

A fele sem igaz vetélkedő egyre népszerűbb. Úttörők, KISZ-alapszervezetek hívják Vágó Istvánt vendégségbe, kérdéseket kérnek tőle a saját vetélkedőjükhöz. A levélírókat mindig arra ösztönzi, találják ki, gyűjtsék össze maguk a vetélkedő anyagát.

De ha ő kap épkézláb ötleteket, szívesen felhasználja. Feltéve, ha vágnak a Vágó műsorba...

Géczi Éva
Fotó: Wagner Margit

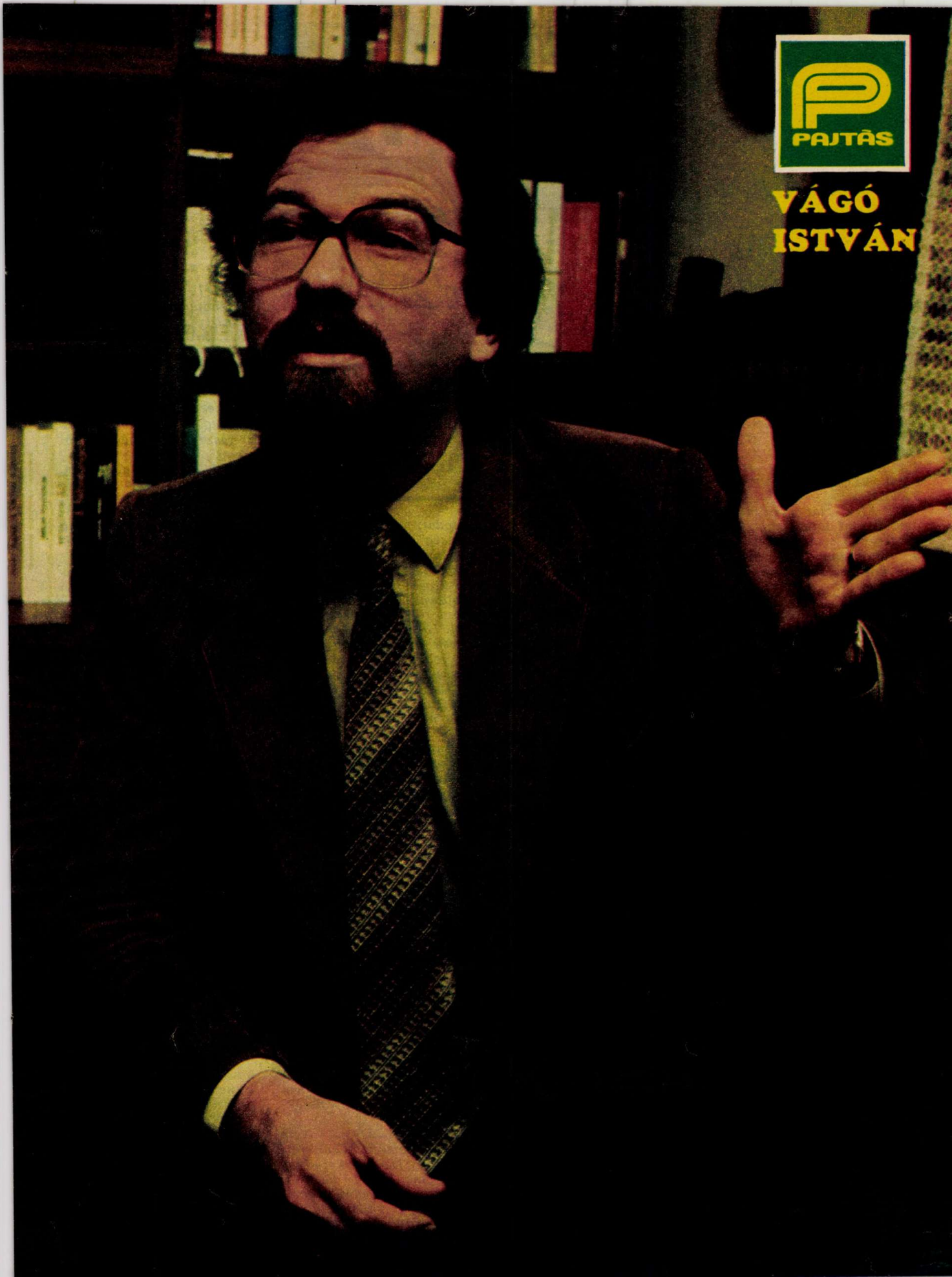
PAJTÁS
VÁGÓ
ISTVÁN

DOBOGÓ SZÍNPAD

A HÁROM JÓSZÍVŰ ÖRDÖG

(A Dobogó Színpad onnan kapta elnevezését, hogy műsora bármelyik tanteremben előadható. Egy ügyes rajzoló felrajzolja a táblára a „díszleteket", és máris kezdődhet az előadás. A SZÍN EZÚTTAL AFFÉLE LOMTÁR, PADLÁSON, KAMRÁBAN, VAGY MÁSHOL. KÉT LÁNY KISSÉ TANÁCSTALANUL ÜL EGY HALOM RÉGI RUHANEMŰ TETEJÉN.)

I. LÁNY: Hát... ez minden. Amint látod, egyetlen főhercegnő sem fordult elő a rokonságomban. Sehol egy korona, sehol egy palást...

II. LÁNY (mártír hangon): Akkor engem nem láttok a bálon...!

I. LÁNY: Úgy beszélsz, mint akit megcsípett valami. Miért akarsz te mindenáron főhercegnő lenni a Furnér Izabelláról elnevezett általános iskola farsangi bálján?

II. LÁNY: Miért, miért? Hát nézz rám. A külsőm... a modorom... Ugyan mi más lehetnék?

I. LÁNY: (tűnődve végigméri) No, ahogy így elnézlek, akadna még egy-két szerep a számodra. Itt van például...

II. LÁNY: Hallgass, Jód Amália. Te ezt nem érted. Ez költészet. Belső sugallat. A lélek apró remegése.

I. LÁNY: Könny szökik a szemembe. Orvosnál voltál már?

II. LÁNY: Kopár lélek. Ha már segíteni nem tudsz, legalább fékeznéd meg azt a sziporkázó szellemességedet! A legjobb barátnőm... nna, mondhatom.

I. LÁNY: Térj végre magadhoz, hóbortos fehérnép! Egy egész évszázad ruhatára hever a lábaid előtt. Igazán nem tehetek róla, hogy rezegni kezdett az a csipkés lelked...!

II. LÁNY: Úgy, úgy, taposs csak belém. Hiszen neked könnyű. Te ezekből a kacatokból felöltözöl bibircsókos banyának, és boldogan élsz, míg meg nem halsz...

I. LÁNY: (hozzávág egy halom göncöt) Kacat...?! Ez neked kacat? Gerbera néni elsőbálozó ruhája neked kacat...!?

II. LÁNY: (ő is hajigál) Erről a pongyoláról beszélsz? Ezek szerint a te Gerbera nénéd még Dugonics Titusszal ropta a táncot...!

(Betoppan egy harmadik lány főhercegnőnek öltözve.)

III. LÁNY: Szia Jód... (A másik lány felé int, akit elborítanak a kacatok) Ki ez a javasasszony?...

I. LÁNY: (gúnyosan) Semmi, semmi fenség... Ez a toprongyos külsejű, ám egyebekben teljesen lírai lelkű hölgy Tus Veronika. Személyesen.

III. LÁNY: Vagy úgy!... Nézd csak, már meg sem ismerlek. Egyébként milyen vagyok? (Illegeti magát)

II. LÁNY: (Végre szóhoz jut) Nini!... A Horváth Ecetke. Maskarában...!

III. LÁNY: (Sértődötten) Ez kifogástalan főhercegnői öltözék, te tájékozatlan. Most hoztam a kölcsönzőből.

I. LÁNY: Tudniillik ő szeretett volna ilyen „maskarába" öltözni. Most megsebezted az ő finoman rezgő lelkét.

III. LÁNY: (Sikoltozó kacagásba kezd) Mármint hogy a Tus...?! Főhercegnőnek...? Jaj, menten lerogyok! Előbb lesz a dundi tehénből gazella!...

II. LÁNY: (Gyanúsan fojtott hangon) Nem tenné le egy pillanatra a palástodat, meg a koronádat „fenség"...?

(Horváth Ecetke csodálkozva leveszi a kölcsönzőből kivett holmikat. Abban a pillanatban őt is elborítják a röpködő kacatok.)

II. LÁNY: Hogy megemlegesd a dundi tehenet... te feldíszített sodrófa... Nesze...!

I. LÁNY: (Közéjük ugrik) Hé!... Hé!... A Gerbera néni elsőbálozó ruhája!... A Jázmin bácsi kacagánya!... Ősemberek!

(Parázs verekedés, civakodás kezdődik. Itt-ott szakadozó ruhák recsegése hallatszik. Már a hajuk is szanaszét áll, amikor ismét nyílik az ajtó, és félénken belép egy ötödikes korú kisfiú. A civakodók nem veszik észre. A kisfiú leül, és egyre nagyobb érdeklődéssel figyeli a viharos jelenetet. Amikor a lányok egy pillanatra fáradtan megállnak, a kisfiú önfeledten tapsolni kezd. A három „boszorka" meglepődve fordul felé.)

KISFIÚ: Még!... Még!... Tisztára olyan a buli, mintha igazából verekednétek. Remek...!

I. LÁNY: (Epésen) Örülök, hogy tetszik. Mellesleg... igazából verekszünk!

KISFIÚ: Jó, jó. Nem szóltam semmit. Csak csináljátok. De azért tudom, hogy alapjában véve a Csongor és Tündét próbáljátok... Ti vagytok a három kisördög! Óriási...!

II. LÁNY: (Bizonytalanul) Szóval azt mondod, hogy... eléggé élethű volt?

KISFIÚ: Mi az hogy! Visszhangzott az egész környék!

III. LÁNY: (A barátnőihez) Háát... akkor most mi legyen? Folytassuk a... próbát?

I. LÁNY: (Kissé szégyenkezve) Azt hiszem... felesleges. A dolognak ez a része már egészen jól megy.

II. LÁNY: Úgy van. Akár indulhatunk is a jelmezbálba. Elő fogjuk adni a három kisördögöt. És nőjön ki a pofaszakállam, ha nem nyerjük el az első díjat...!

(Viháncolva indulnak kifelé, de a kisfiú észreveszi a palástot, meg a koronát.)

KISFIÚ: Nini...! Itt egy főúri szerelés. Ez nem kell senkinek?

(A három lány kuncogva egymásra néz.)

I. LÁNY: Először arra gondoltunk, hogy egyikünk... öö... királyfi lesz.

II. LÁNY: De tudod... egyikünk sem akarta vállalni.

III. LÁNY: Így igaz. Az a helyzet, hogy... mi tulajdonképpen nagyon szerény lányok vagyunk. Afféle ibolyák...

I. LÁNY: Így aztán a nyakunkon maradt ez a cucc. Nincs valami ötleted...?

(A kisfiú sóváran nézi a csillogó jelmezt.)

KISFIÚ: Hááát...

III. LÁNY: Na jó. A koronát a te fejedre is passzol, a palást alját pedig felhajtjuk kissé. Te leszel a királyfi!

KISFIÚ: Én...?! Királyfi...!! Hurrá...!!

(A lányok nevetve elrohannak a koronával, meg a palásttal. Intenek, hogy azonnal elkészülnek a munkával.)

KISFIÚ: Hát ez bejött. Úgy látszik egy hajszállal még Csongor úrfinál is jobb vagyok. Nekem ugyanis önként adják a cuccot a civakodó ördögök, és — még rám is alakítják!

(Függöny. Ha van.)

Cser Gábor

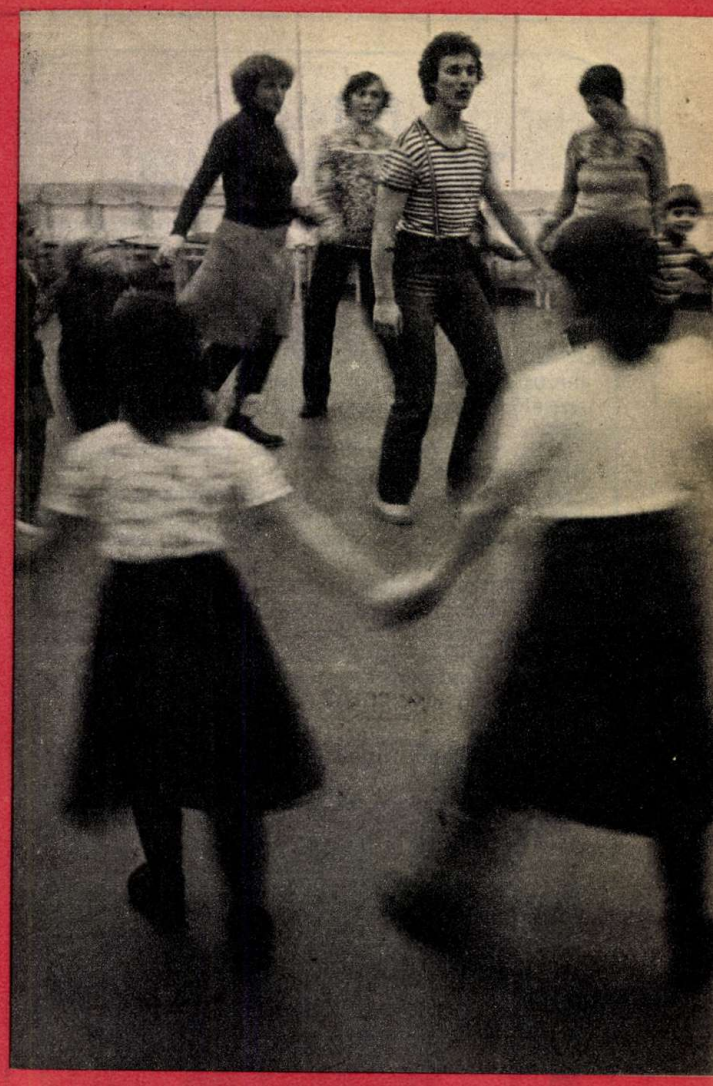

NEM CSA-CSA-CSAK TÁNC

A budapesti III. kerületi Medgyessy Ferenc Általános Iskolában minden hónap utolsó vasárnapján délszláv népzenétől hangos az úgynevezett „nagyterem". Ilyenkor találkoznak a nemzetiségi táncegyüttes tagjai. A csoport vezetőtáncosa Sziklai Tibor tanár nemcsak a mozgást, a lépéseket, a tánc szeretetét oktatja, hanem megtanítja a gyerekeket a táncolás követelte udvariassági szabályokra, a jó modorra, kedvességre. Ebben a munkában nagyszerű segítőkre talált: a Kóló együttes tagjai virtuóz zenészek és remekül értenek a gyerekek nyelvén, ráadásul majdnem olyan fáradhatatlanok, mint ők. És ez nagy szó, mert itt aztán szinte csillapíthatatlan a mozgásvágy, nincs egy pillanatnyi szünet sem.

Gaál Zoltán képriportja

FIATALOK, TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevel, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózatszerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.

A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük. Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni lehet: CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR oktatási osztály Budapest IV., Tó u. 1—5. Telefon: 690-900/531-es mellék, és Chinoin Nagytétényi Gyáregység személyzeti osztály Budapest XXII. (Nagytétény), Bányaléc u. 2. Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49 — 1780.

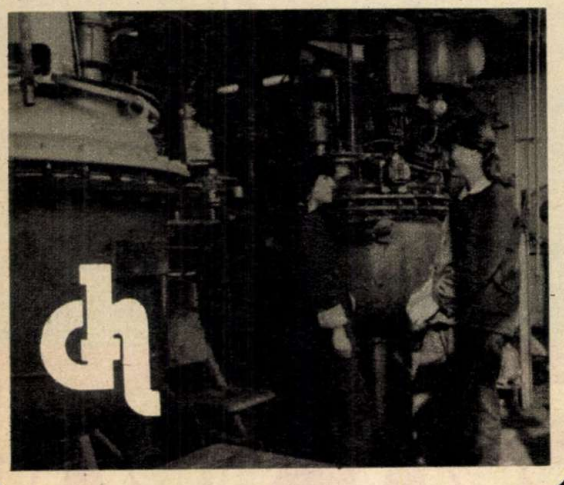

FIGYELEM!

Az 1982/83-as tanévre a 14. életévet betöltött és általánost végzett **lányokat** szövőnek, **fiúkat** villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában **250 Ft,** a többi szakmában **500 Ft** társadalmi ösztöndíj. Ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően **410—620 Ft** tanulmányi ösztöndíj, plusz **130 Ft** jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben **5%** **szakmunkáspótlékkal 3300—5000 Ft/hó,** többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, szombat és péntek kivételével bármely munkanapon 8—15 óráig.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár
személyzeti osztály
Budapest XIII., Fáy u. 81—83. — 1135

NYOLCADIKOSOK FIGYELEM!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba szakmát tanulni: szerkezeti lakatos, hegesztő, csőszerelő, gépiforgácsoló (esztergályos), gépszerelő, villanyszerelő, ács-állványozó, öntő szakmákba.

A képzési idő: 3 év.

AMÍG TANULSZ, biztosítva van: kollégiumi elhelyezés, korszerűen felszerelt tanműhely, tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 250—500 Ft-ig társadalmi ösztöndíj, napi 3 Ft térítésért ebéd, nyereségrészesedés, üdülés balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőség vállalatunk nyolc sportszakosztályában.

SZAKMUNKAVIZSGA UTÁN továbbtanulási lehetőség, munkába álláskor 1500—2000 Ft juttatás, modern munkásszálloda, jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

MHD Központi oktatási osztály, Budapest, Váci út 202. — 1904. Telefon: 401-562

MHD Balatonfüredi Gyáregység, Balatonfüred. Telefon: 525

MHD Tiszafüredi Gyáregység, Tiszafüred. Telefon: 53.

MHD Váci Gyáregység, Vác, Derecske dűlő. Telefon: 223

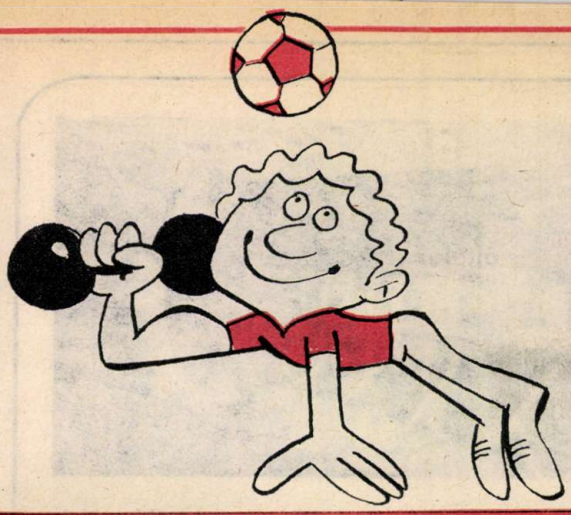

PAJTÁS 7 PRÓBA

HÚZÓDZKODÁS

A fekvőtámasz és a hanyattfekvésből felülés után ismertetjük a Pajtás hétpróba harmadik számának tesztjét is. Az erős, jól kidolgozott karizmokhoz nem elég csak a fekvőtámaszos gyakorlat (ezzel a kar feszítő izmai erősödnek), hanem nagyon fontos a „húzó" izmok, a kar hajlító izmainak fejlesztése is. A kétfajta izomcsoportot arányosan kell „dagasztani", különben csak amolyan félkarú óriásokká válhattok.

A húzódzkodás próbája függésben indul. Kapaszkodjatok fel a nyújtóra (gyűrűre, korlátra, rúdra, faágra stb.), karok nyújtva, lábak ne érintsék a talajt. Innen próbáljátok meg karhúzással felemelni magatokat olyan magasra, amíg az állatok a kezetek fölé nem emelkedik. Ügyeljetek a nyújtott testtartásra, lábbal ne „pedálozzatok" a levegőben, csak a kezekre bízzátok az erőkifejtést. A sikeres kísérleteket (áll a kezek fölött) gondosan számoljátok, a szabálytalan húzódzkodásokat — még ha nagy kínlódások közepette születtek is — ne vegyétek figyelembe.

Ebben a próbában csak a fiúkat hívjuk vetélkedőre.

10–12 év	13–15 év	A teljesítmény jellemzése
0	0–1	Kutyaütő vagy
1–3	2–4	Ez még mindig hervadt izom
4–6	5–8	Alakul . . .
7–9	9–11	Majdnem „vasgyúró"
10–12	12–14	Sziklaizmok
12 felett	14 felett	Szuper jó teljesítmény

„FOGAS" ISMERETEK

Kezdetben az ívben nyomott bélyegeket nem perforálták; a postán ollóval kellett elválasztani egymástól minden egyes darabot. A gyorsan növekvő levélforgalom hatékonyabb módszert kívánt, így aztán egy Archer nevű mechanikus jóvoltából 1854-ben Angliában megjelent az első, géppel fogazott bélyeg. A fogazási eljárás az évek során tökéletesedett, és három fajtája alakult ki: a vonal- vagy sorfogazás, a keretfogazás és a fésűsfogazás, amely manapság a leggyakoribb.

Az egyes eljárások felismeréséhez gyakorlat kell. Könnyebb viszont — és fontosabb is — a bélyegek megkülönböztetése egymástól a fogazat sűrűsége szerint. Régebben ugyanis egy-egy sorozat (például az úgynevezett magyar klasszikus bélyegek) hosszú időn át forgalomban volt, többször is újranyomták, esetenként azonban más fogazatsűrűséggel. Az is előfordul, hogy ugyanannak a bélyegnek nem mind a négy oldalán egyforma sűrűségű a fogazat. A fogazás különbözősége alapján pedig az egyébként teljesen azonos címletek között gyakran jelentős az értékkülönbözet is. Amelyikből kevesebb van, az drágább. Nem is beszélve a különböző fogazási hibákról!

A fogazatsűrűséget a két centiméter távolságra jutó fogak számával mérjük. Ehhez a szaküzletekben fillérekért kapható nagyon egyszerű, karton- vagy műanyag lapból készült segédeszköz, a fogazatmérő, amelyre pontsorokkal nyomtatták a leggyakoribb fogazatsűrűséget. A bélyeget ráhelyezve, a pontsorokon végigcsúsztatva az azonos sűrűség könnyen megállapítható és a fogak száma leolvasható.

A fogazás módját és a sűrűséget egyébként a katalógusok is minden bélyegnél feltüntetik.

GYEREKRAJZOK

Nagy-Britannia postája hatcímletű karácsonyi sort adott ki, amelynek az az érdekessége, hogy a bélyegeket — pályázat keretében — gyerekek tervezték és rajzolták. Hetvenötezer pályaműből választották ki azt a hatot, amely aztán bélyegre került.

Ilyen bélyege a Magyar Postának is van, mégpedig jóval korábbi időből. A Kommunisták Magyarországi Pártja megalakulásának 50 éves jubileumára 1968-ban jelent meg az a háromcímletű sor, amelynek bélyegeit ugyancsak pályázat keretében gyerekek (Nemeskéri Gyöngyi, Glatt Péter és Búza Antal) rajzolták. Ezt a sorozatot be is mutatjuk.

A MAHART
HAJÓJAVÍTÓ ÜZEMIGAZGATÓSÁG
SZAKMUNKÁSTANULÓ-FELVÉTELT

hirdet a következő szakmákban:

szerkezetlakatos (hajóépítő), hegesztő,
csőszerelő, ács,
asztalos, villanyszerelő,
bádogos, festő-mázoló,
géplakatos-motorszerelő, esztergályos.

JUTTATÁSOK:

munkaruha, kedvezményes étkezés,
kollégiumi elhelyezés,
III. évben teljesítménybérezés,
társadalmi, tanulmányi ösztöndíj
és állandó kedvezményes
vasúti igazolvány.

Üzemünk van még Csepelen,
Dunaharasztin és Szegeden.

Jelentkezni lehet:

Postacím: Budapest, Pf. 97. – 1325
vagy Budapest IV., Népsziget
Telefon: 694-911/161

SZEMÉLYZETI ÉS OKTATÁSI OSZTÁLY

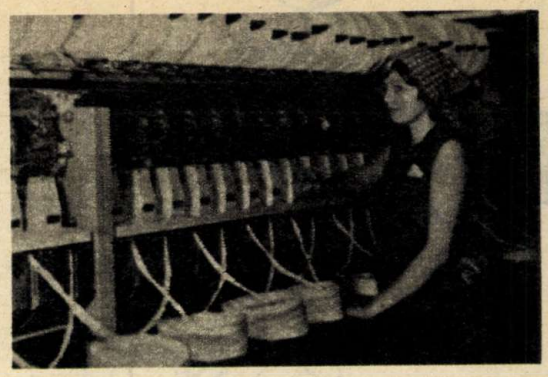

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó **fonó-szövő szakmára lányokat,** illetve **textilgépszerelő, esztergályos, lakatos és villanyszerelő szakmára fiúkat** szerződtetünk **szakmunkástanulónak,**
akik az 1981/82-es tanévben fejezik be
az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120,— Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybérben dolgoznak.
Szakmunkásvizsga után:
— a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kapnak elhelyezést.

Jelentkezés levél útján **„SZAKMUNKÁSTANULÓ"** hivatkozással történik.
PAMUTTEXTILMŰVEK Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI. ker. Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: *Budapest* Pf. 43. 1502

PATEX

A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK

szeretettel várja az általános iskolát végzett fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákba: **vegyianyaggyártó, vegyigépszerelő, géplakatos, hegesztő, esztergályos, marós, vas- és fémszerkezeti lakatos, erősáramú berendezésszerelő, villamosgép-szerelő, elektroműszerész, ács és állványozó, épületasztalos, szobafestő és mázoló, kőműves, autószerelő (csak budapesti lakosoknak).**
A fenti szakmákban a képzési idő 3 év.

A vegyianyaggyártó tanulókat korszerűen felszerelt tanműhelyekben képezzük.
A vállalat a gondtalan tanuláshoz segítséget nyújt:
– a tanulók részére tanulmányi ösztöndíjat folyósít,
– a tanulókkal társadalmi ösztöndíjra szerződést köt, melynek összege 250–500 Ft-ig terjedhet,
– vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosít,
– gyakorlati oktatás idején a tanulók kedvezményes ebédet, munkaruhát, és tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést kapnak,
– törzsgárdatagság elismerésénél a tanulóéveket beszámítja.
A vállalat a tanulók részére lehetőséget biztosít a hét végi pihenésre és sportolásra a Duna melletti üdülőnkben illetve sporttelepünkön.

Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a vállalat személyzeti és oktatási osztályán (Budapest IX., Kén u. 5. 1097).

HA MÉG NEM DÖNTÖTTÉL...

... arról, hogy milyen szakmát tanulj, akkor fogadd meg tanácsunkat, jelentkezz TEXTILKIKÉSZÍTŐ szakmunkástanulónak.

E szép szakma egyik ágát, a textilfestő és -kikészítő szakmát egyaránt ajánljuk lányoknak és fiúknak, másik ágát, a textilnyomó szakmát pedig csak fiúknak.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja havonta 160—600,— Ft, társadalmi ösztöndíja 450—500,— Ft között van. Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk. Az elméleti oktatás Budapest egyik legszebb, legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás részben tanműhelyben, részben a vállalat gyáraiban történik.

I. éves tanulóink 1500,— Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes — színes képekkel illusztrált — tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:

Pamutnyomóipari Vállalat
személyzeti és oktatási főosztály
Budapest III., Fényes Adolf u.
19—21. — 1036
Telefon: 687-834

BUDAPRINT
BUDAPEST

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező **lányokat** felveszünk az **1982/83-as** tanévre fonó és szövő, **fiúkat** textil- és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 15 év.

Tanulóidő: 3 év.

Társadalmi ösztöndíj: 500 Ft.

Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550 Ft.

Ösztöndíj-kiegészítés: 190 Ft.

Teljes ellátás havi 210 Ft-ért. Kollégiumi elhelyezés, tankönyv és munkaruha díjmentesen.

Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 3500—4000 Ft.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon, 7 órától 16 óráig — személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe:

PNYV MAGYAR PAMUTIPAR
személyzeti és oktatási osztály,
Budapest, Lahner Gy. u. 30. — 1046
Telefon: 693-111/115-ös vagy 224-es mellék.

FIGYELEM!

Ács-állványozó, kőműves, villanyszerelő, bádogos-tetőfedő, vas- és fémszerkezeti lakatos, hidegburkoló, fapadlózó-műanyagburkoló, épületasztalos, szobafestő-mázoló, víz-, gáz-, központifűtésszerelő szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1982-ben betöltik és az általános iskolát elvégezték, illetve, akik jelenleg a 8. osztály tanulói.
Vidékieknek a tanulmányi időre térítésmentesen tanulóotthont, napi 3 Ft ellenében teljes ellátást, tanulmányaikhoz szakképzett nevelő tanári felügyeletet és segítséget nyújtunk. Továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, ösztöndíjat, egyes szakmákban ösztöndíjkiegészítést, valamint kőműves, ács-állványozó ipari tanulónak 500 Ft, a többi szakmában 250 Ft társadalmi ösztöndíjat biztosítunk, amit szerződésben rögzítünk.
Különböző sportolási és kulturális lehetőséggel várjuk a jelentkező fiatalokat.
Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

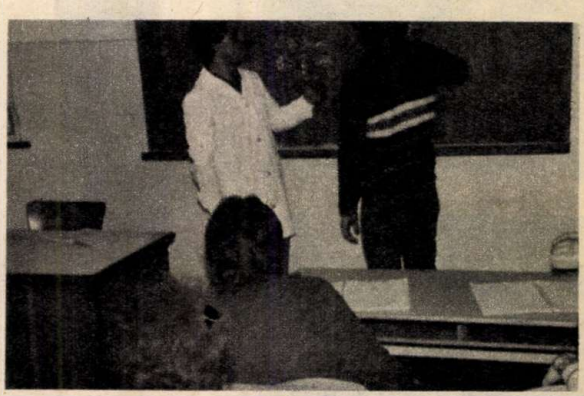

FŐVÁROSI 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT BUDAPEST.

Pontos címünk:
Fővárosi 3. számú
Építőipari Vállalat
szakoktatási csoport
Budapest XIII.,
Lehel út 10/a.
Telefon: 494-300/121 mellék.

A SZAKÍTÁS

4

TÁRCSA-TONNÁK

1

2

3

Vannak azonban olyan emberek, akik egyre nagyobb és nagyobb terheket igyekeznek a fejük fölé emelni. A súlyemelősportnak ez a lényege.

IDEGHARC

A sportág története rövid. A múlt század végén alakultak az első klubok Németországban és Ausztriában. Erős embereket ismert már korábban is a földrész, csakhogy ők nem sportolók, hanem cirkuszi mutatványosok voltak. Hazánkban elég lassan bontakozott ki a súlyemelés. A korlátokat az 1920-as évek végén sikerült szétzúzniuk a legjobb versenyzőknek, Ambrózy Jenő 1942-ben felállított világcsúcsa pedig végleg meggyőzte a legmakacsabb kétkedőket is. A következő évtized igazi fellendülést hozott, a hatvanas évek elejére pedig a magyar súlyemelősport felzárkózott a nemzetközi élvonalhoz. A többszörös világ- és Európa-bajnok Veres Győző, Földi Imre, Tóth Géza, Bagócs János nevét, eredményeit, felkészülési módszerét a világ minden edzőtermében ismerték.

A súlyemelés bonyolult sportág. A domborodó izmok önmagukban ugyanis még nem biztosítják a sikert. Egy száz-százhúsz ki-

Egy életen keresztül cipeljük a súlyokat, a bevásárló szatyortól kezdve saját testsúlyunkig, mindent. Őszintén szólva a ma embere nem szívesen fáradozik a nehézségi erő leküzdésén, inkább a gépekre bízza ezt.

A LÖKÉS

5

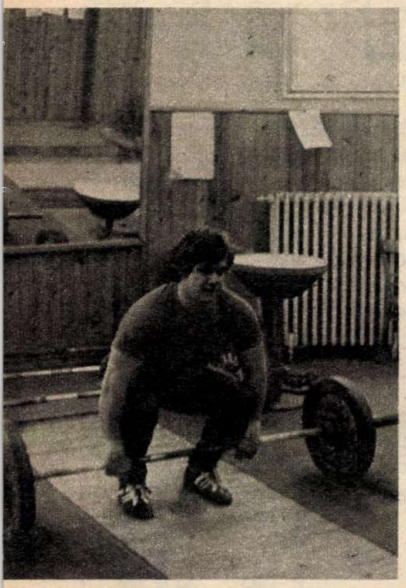

6

7

8

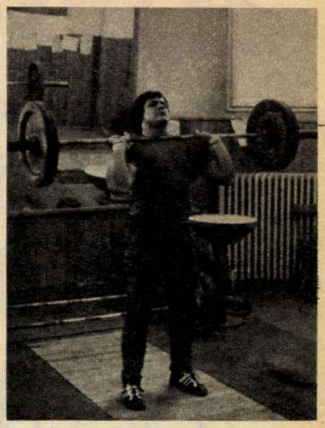

9

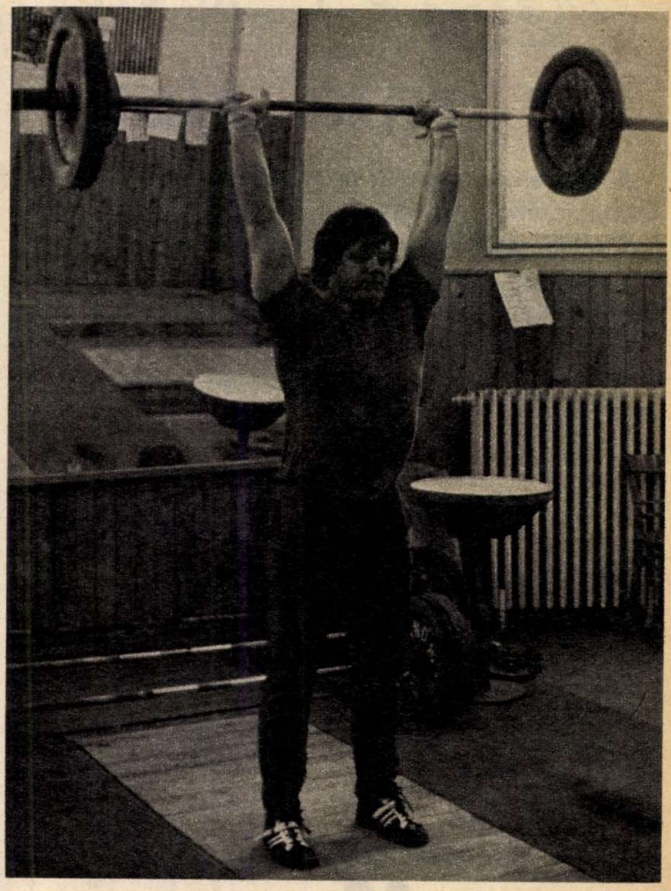

lós tárcsa felemelésének megvan a maga különleges technikája. A két fogásnem a szakítás és a lökés rendkívüli robbanékonyságot, húzóerőt és ruganyosságot követel a versenyzőtől. Ezeket a fizikai adottságokat viszont rengeteg technikai elemmel kell párosítani. A szakításnál például egyetlen mozdulattal kell a súlyt fej fölé emelni. Az a versenyző, aki elvéti a ritmust, már képtelen jól végrehajtani a gyakorlatot.

NEM KÁROS

— Emellett óriási taktikai és idegi harc folyik egyegy versenyen — mondja Baczakó Péter olimpiai bajnok. — Lélektanilag fantasztikusan fel kell készülni a gyakorlat elvégzésére. Én például, ha kimegyek a dobogóra, nem hallom a közönséget, a filmfelvevők zúgását, s talán még a legvakítóbb reflektorok fényét sem érzékelem. Csak ketten létezünk ilyenkor, a súly és én. Ha az összpontosításban akár egy villanásnyi időre is kihagyok, már biztos lehetek abban, hogy a gyakorlat nem sikerül. Sok olyan versenyen szerepeltem már, ahol nem az erő, nem a technika, hanem az idegek harca döntötte el a dobogós helyezések sorsát.

A versenyzők edzésprogramjában sok olyan dolog szerepel, amely ugyan nem tartozik szorosan a „tárcsák" világához, de mint kiegészítő elem, mégiscsak nagyon fontos.

— Az utánpótlásnevelésben is nagy szerepe van ezeknek a gyakorlatoknak — magyarázza Leitner József, a szövetség szakfelügyelője. — A súlyemelő gyerekek nevelését is ilyen foglalkozásokkal kezdjük, csak később térünk át az erőfejlesztő edzésekre és a technikai fortélyok elsajátítására.

Sokáig úgy vélték a sportorvosok, hogy a korán kezdett súlyemelés káros az egészségre, gátolja a tizenéves gyerekek csontrendszerének fejlődését. A legújabb szovjet, bolgár és magyar orvosi kutatások tagadják ezt az állítást. Napjainkban rendeznek már úttörő versenyeket is, igaz itt a gyerekek saját testsúlyuknak, szakításban csak a hatvan-, lökésben pedig a kilencven százalékát emelhetik fel. Ezeken a versenyeken nem is a súly nagysága a fontos, hanem — akár a tornában — a gyakorlat kivitelezésének szépsége és tökéletessége. Így minden káros vagy annak vélt hatás kiküszöbölhető.

A VIDÉKÉ A FŐSZEREP

— Szeretik a fiatalok a súlyemelést — mondja Lovas Andor, a szövetség titkára. — Nagyon sok tehetséges gyerek bontogatja már a szárnyait Tatabányán, Tatán, Oroszlányban, Nyíregyházán, s még egy sor vidéki egyesületben. Ebben a sportágban különben a vidéké a főszerep. Budapest gyengén áll az utánpótlásnevelés tekintetében, a tapasztalatok azt mutatják, a vidéki gyerekek jobban viselik a fizikai terhelést.

A súlyemelés az egyik legeredményesebb sportágunk. A válogatott fiatalít, a Los-Angeles-i olimpián egy merőben új csapat képviseli majd a magyar színeket. Reméljük sokan állhatnak majd közülük a dobogó valamelyik fokára.

Sinkovics Ferenc
Fotó: Karasz Lajos

TÖPRENGŐ

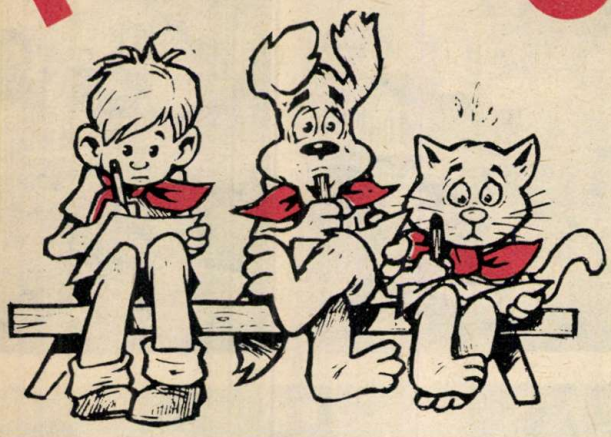

EGY... KETTŐ... HÁROM

A világért se gondolj matekórára! Szó sincs róla! Olyan játékos rejtvényeket állítottunk össze, amelyek mindegyikében a számok a főszereplők.

A rejtvények megfejtését postai levelezőlapon küldd be! Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: február 8. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397)

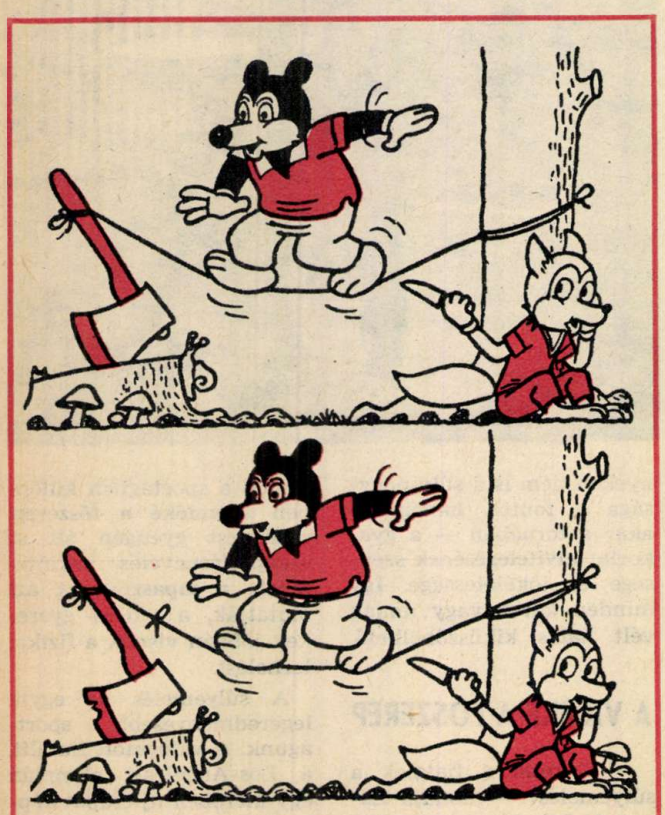

A KÖTÉLTÁNCOS: Mesteri mutatvány, amit Placid a kötélen produkál. És ezt másodszor is megcsinálja. Másodszor? Nem! A mutatvány ugyanaz – két változatban. Mert, hogy van köztük különbség, az biztos. Csak az a kérdés, hogy az eltéréseknek mennyi a száma?

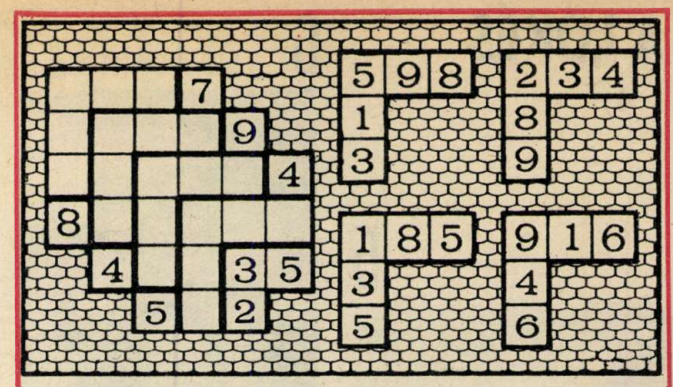

EGY KÖNNYEBB – ÉS EGY NEHEZEBB. Két feladatot adunk. Ha csak az egyiket fejted meg, az is jó eredmény. A **KÖNNYEBB:** tíz másodpercig nézd figyelmesen az egész rejtvényrajzot, és utána mondd meg, hogy melyik az a számjegy, amely csak egyszer szerepel. A **NEHEZEBB:** rakd a jobb oldalon levő négy számcsoportot az üres mezőkbe úgy, hogy az „L" alakban összeadott számok összege emelkedő sorrendet adjon. (A kiindulás: 5+3+2=10. És így tovább.

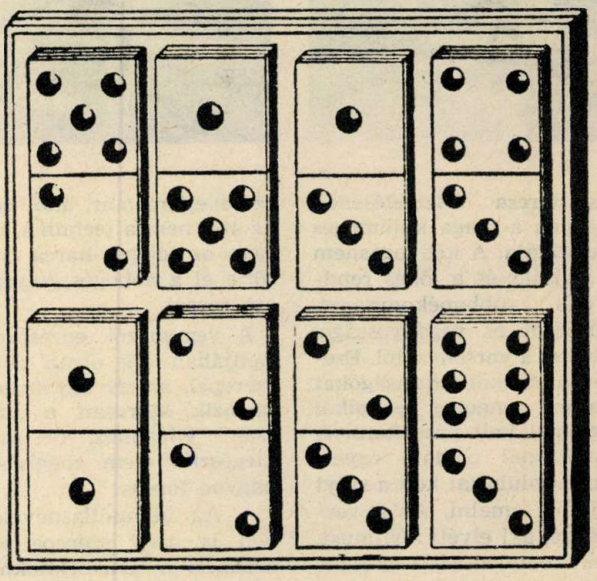

CSEREBERE. Ha nem is mindegyik dominókőnek, de kettőnek mindenképpen helyet kell cserélnie, ha azt akarjuk, hogy vízszintesen a pontok összege mindegyik sorban ugyanannyi legyen. Melyik kettőt kell megmozdítani?

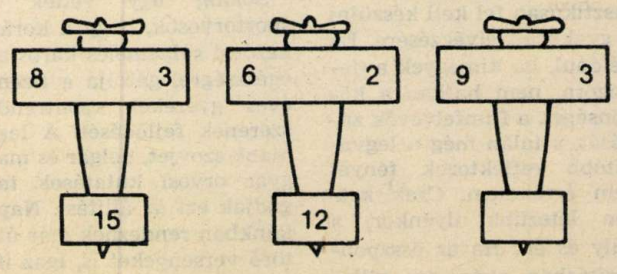

FELSZÁLLÁS ELŐTT. E három repülőgép csak akkor szállhat fel utasaival a levegőbe, ha a harmadikra is ráírják a megfelelő számjegyet. Vajon melyiket?

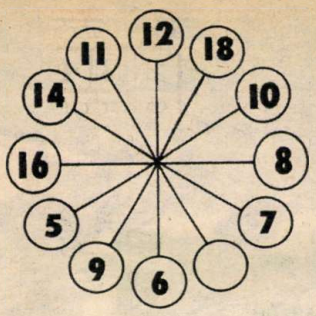

SZÁMOS KÖRÖK: A tizenkét körben levő számok bizonyos logikai szabály szerint helyezkednek el. Nos, ha ezt a szabályt megismered, akkor már az üresen maradt körbe is beírhatod a megfelelő számot. Melyiket?

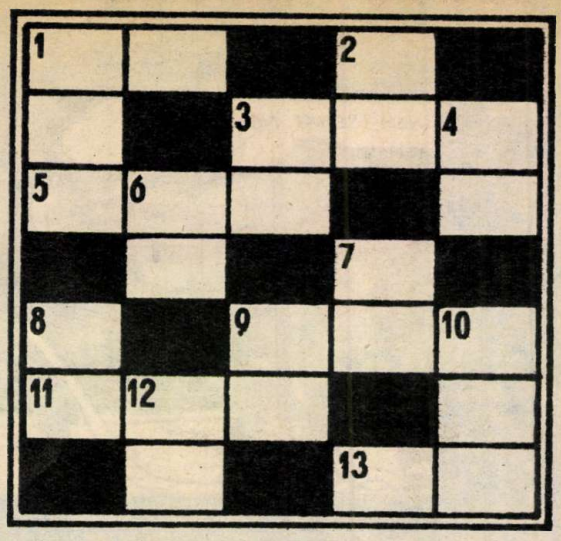

HÍRES EMBER. Az első feladat: fejtsd meg ezt a mini-keresztrejtvényt! Második feladat: a számokkal jelölt mezők betűit olvasd össze! A XVIII. században (1718–1786) élt legendás hírű magyar tudós nevét kapod megfejtésül. 1749-ben nevezték ki a debreceni kollégium tanárává. Székfoglaló beszédének ez volt a címe: „A matematika haszna a tudományokban." Nos, ki ez a híres professzor?

VÍZSZINTES: 1. Csapadék. 3. Az atlétikában a hosszabb futás jelzőjeként használjuk e szót. 5. Becézett női név. 9. Sörét egynemű betűi. 11. Középkori katonai erődítmény. 13. Norvég és kubai autók jelzése.

FÜGGŐLEGES: 1. Hal betűi, keverve. 2. Az abc első betűi. 3. Morzehang. 4. Ilyen alakban szállnak a darvak. 6. Mutatószó. 7. Betűt „vet". 8. A papír mértékegysége. 9. Sarkadi Róbert monogramja. 10. Fejér megyei kisközség. 12. A fa része.

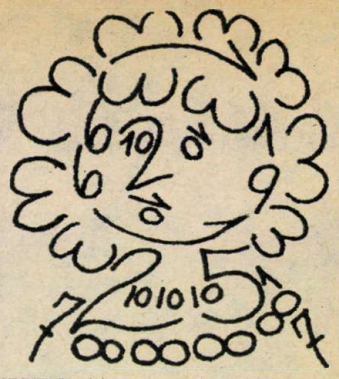

TIPPELJ! Mit gondolsz, e lányarckép számainak összege mennyi lehet? A: 80–100 között. B: 110–125 között. C. 150-nél több.

Az ÉN JUHAIM. Megkérdezte valaki a juhásztól: „Hány juhot őriz?" Azt felelte: „Annyi hiányzik a százból mint amennyivel száznál több lenne, ha juhaim számát megszoroznánk kilenccel."
Hány juhot őriz a juhász?

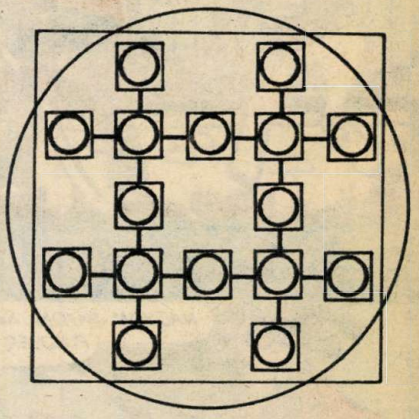

HOL A HELYÜK? Helyezd el az 1-től 16-ig terjedő számokat a kis körökbe úgy, hogy az öt számból álló egyenesek összege vízszintesen és függőlegesen is 39 legyen. (Könnyítésül megadjuk a felső sor bal oldali első számát: 13, és a bal függőleges sor felső számát: 16.)

	A	B	C	D
+	D	C	B	A
1	4	5	.	.

HOGY EZ MILYEN EGYSZERŰ! Te is azt mondod, ha megfejted e rejtvény titkát. Pedig első látásra kemény diónak tűnik. Mindegyik betű helyére számjegyet kell írni. Ugyanaz a betű – ugyanaz a számjegy. Nos, valóban egyszerű? Gondolkozz csak egy kicsit!

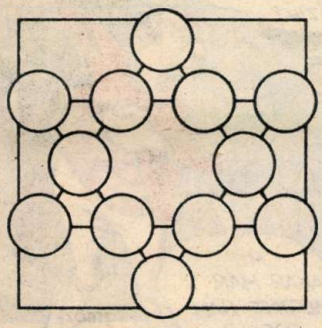

CSILLAGREJTVÉNY: A körök két háromszög szárain helyezkednek el. Mindegyikbe egy számjegyet kell írnod. A legkisebb az 1-es, a legnagyobb a 12-es. A számokat úgy helyezd el, hogy a háromszögek szárain levő négy szám összege 26 legyen.

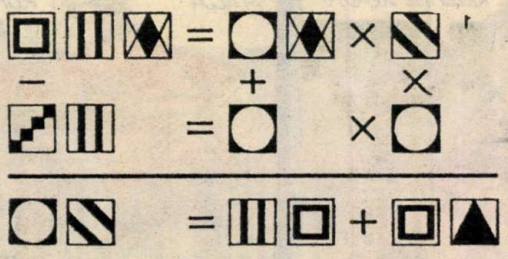

MINTÁS NÉGYZETEK. A cifra négyzetek egy-egy számjegyet helyettesítenek. Úgy kell megkeresned ezeket, hogy a szorzási, összeadási és a kivonási műveletek eredménye jó legyen. Természetesen az azonos mintájú négyzetek számjegyei is azonosak.

11	14	9	12	20	23	1	
19	15	17	13	28	24		

MELYIK AZ A HÁROM? Egy kis következtetéssel könnyen rájöhetsz, melyik három számjegyet kell beírnod az üres mezőkbe.

A 34. SZÁM MEGFEJTÉSEI. DERÍTSD KI: facsavar, gémkapocs. — ÁRNYJÁTÉK: 6 eltérés. — BETŰREJTVÉNYEK: barát, játékos, ötletes. — MILYEN A PAJTÁS?: Olvasmányos, érdekes. — PONTRÓL PONTRA: Kajla újságot olvas. — NYOMOLVASÁS: róka, nyúl, őz, mókus, medve.

NYERTESEK. A 33. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bakó Mónika, Budapest, XI.; Király Ildikó, Budapest, XII.; Sitkei Zoltán és Péter, Budapest, XII.; Telegdi Erzsébet, Budapest, XI.; Cserép Mónika, Bázakerettye; Duschenka Zsuzsa, Halászteleki; Farkasinszki Attila, Endrőd; Fehér János, Tiszaluc; Iváni Erzsébet, Csongrád; Király Erika, Kadarkút; Kugyelka Edit, Tata; Lakatos Zoltán, Hajdúszoboszló; Marusa Zsolt, Sükösd; Nagy Judit, Makó; Puck Csilla, Siófok; Schemmel Tünde, Szeged; Séber Orsolya, Miskolc; Tiger Csaba, Szolnok; Újlaky Attila, Nyíregyháza.

DR. SZIMAT A MESTERDETEKTÍV

EGY LOPÁS SORÁN A SZEMTANÚK PIROS PULÓVERES ALAKOT LÁTTAK ELMENEKÜLNI. SZIMAT A SZEMÉLYLEÍRÁSBÓL ELEKRE ISMERT. Ő NEMRÉG SZABADULT A BÖRTÖNBŐL. AZONNAL A HÁZÁHOZ SIETETT.

Elek házában tűz ütött ki, a tűzoltók már a helyszínen voltak.

Elek akkor érkezett, amikor a tüzet már eloltották.

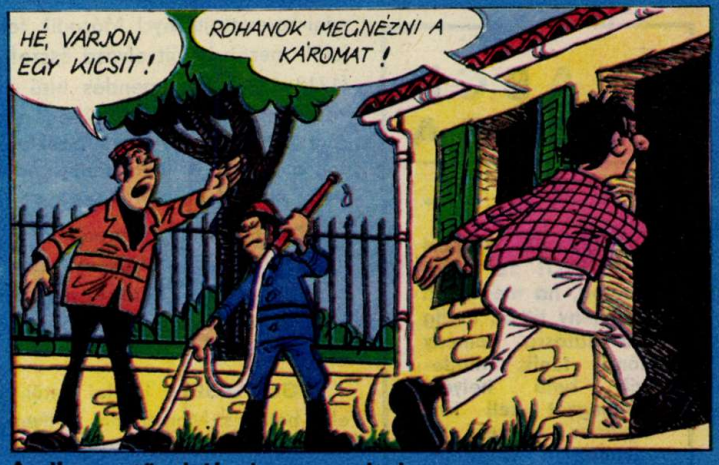

Amikor a tűzoltók visszavonultak, Elek azonnal a házba rohant.

Egy piros pulóvert szorongatva jött ki, amelyet azonnal fel is vett.

Mire gyanakszik Szimat?

MEGFEJTÉS: A tűzoltók mindent eláraszottak vízzel, így a szobából kihozott pulóvernek is vízesnek kellett volna lennie. Szimat rájött, hogy Elek a pulóvert az ingje alatt elduguva hozta, s azt csak megjátszotta, hogy a házban találta. Úgy gondolta, ez jó alibi lesz.

Nagyon fontos egy jó csapatotthon. Egy szépen berendezett szoba, amelyben csupa ereklyének számító emlék, zászlók, régi fényképek, táborozások leírásai tanúskodnak az úttörőcsapat múltjáról, az elődök tetteiről. Ilyen környezetben sokkal hangulatosabb az őrs- vagy a rajgyűlés.

Egy csapatotthon ünnepélyes átadásáról számol be Borsi Beáta (Tiszaföldvár, Őszőlő, Fő u. 3—5. — 5432) levele:

„A nagy eseményre vendégeket is hívtunk. Képviseltették magukat a KISZ-esek, az MHSZ különböző szakosztályai, és ott voltak a Május 1. Ruhagyár első szocialista brigádjának tagjai is. Sok segítséget kaptunk tőlük, hogy régi vágyunk teljesülhessen, s végre nekünk is legyen csapatotthonunk. Az ünnepségen csapatvezetőnk: Döbrei Józsefné adta át a kulcsot csapattitkárunknak. A pillanat valóban felemelő volt, hiszen hányszor, de hányszor álmodoztunk ilyen, félig múzeumnak, félig klubnak berendezett helyiségről. Azok az úttörők, akik a munkában a legtöbbet vállalták magukra, külön csapatvezetői dicséretet és emlékjelvényt kaptak. Az ünnepség után beszélgettünk, terveket szövögettünk és feleleventettük a munka egy-egy nehezebb, számunkra mindig emlékezetes pillanatát."

Úgy látszik, ez a tél az átadási ünnepségek időszaka. A következő levél is, amelyet Bajzák Anikótól (Kiskunfélegyháza, Darvas tér 10. — 6100) kaptunk, egy vadonatúj iskola első, birtokbavételi ünnepségéről tudósít:

„A rendezvényre nagy lelkesedéssel készült a Kossuth Lajos úttörőcsapat minden tagja. Természetesen vendégeket is hívtunk. A szokásos formaságok után iskolánk vezetősége köszönetet mondott azoknak a szocialista brigádoknak, akik segítettek ennek a szép, új épületnek a felépítésében. Viszonzásul a brigádok képviselői piros selyemszalagot kötöttek csapatzászlónkra. Iskolánk különlegességgel is dicsekedhet ezek után, hiszen ezen az ünnepélyen adtuk át az úttörőboltot, amely szintén az épületben van. Az üzletet az úttörőcsapat tagjai vezetik, ez az első ilyen létesítmény megyénkben. Azt hiszem, joggal vagyunk büszkék rá. Büszkeségünket fokozza, hogy az almaszüreten körülbelül tizenhat ezer forintot kerestünk. Az összeg az úttörőcsapat pénztárába vándorolt. Nagyon nagy tervet szőttünk ezzel kapcsolatban: Kemencén faházat szeretnénk venni, amely kiránduló vagy táborközpont lenne."

És most megint csak olyan tudósítás következik, amely fontos dolognak, egy szakkör megalakulásának előzményeit és történetét írja le:

„Már régebben gondoltunk arra, hogy valamilyen formában segítenünk kellene a Pajtás szerkesztőségének munkáját" — kezdi levelét Tamás János (Nyírmada, Ady út 101. — 4564), majd így folytatja: *„Alakítottunk egy ‚Alkotóműhely' nevű csoportot, aminek a tagjai szívesen foglalkoznak írással, verseléssel. Ezenkívül ünnepi műsorokat, iskolarádiós riportokat és szellemi vetélkedőket szeretnénk szervezni. Úgy gondoltuk, hogy a tizennégy gyerekből álló szakkörünk rendszeresen tudósítaná a Pajtást iskolánk és úttörőcsapatunk életének kiemelkedő eseményeiről."*

Az almásfüzitői Damjanich János úttörőcsapat riportere, Oncs Judit (Almásfüzitő — 2932) is újdonságról tudósít bennünket. Ők nem iskolát, szakkört vagy boltot avattak, de leveléből az akadályverseny egyik új formájával ismerkedhetünk meg. Az akadályversenyek ugyanis rendszerint ügyességi számokból, kislabdadobásból, kúszásból, lövészetből, kötélmászásból állnak. Általában kevés szerep jut a szellemi kérdéseknek, az agyat is alaposan megmozgató feladatoknak.

„Nagy izgalommal készültünk az 1848—49-es szabadságharc szellemét, eszméit felidéző akadályversenyre. Történelemkönyvekben, lexikonokban búvárkodtunk, adatokat gyűjtöttünk a különböző hadjáratok és a pákozdi csata eseményeiről. Sok érdekességet tudtunk meg csapatunk névadójának, Damjanich Jánosnak az életéről is. Az akadályverseny állomásai egyszerre követeltek ügyességet és magasszintű tudást. A szokásos feladatok mellett ugyanis el kellett készítenünk a pákozdi csata haditervének a rajzát, válaszolnunk kellett a szabadságharc neves íróival és költőivel kapcsolatos kérdésekre, sőt, még versírással is próbálkoztunk."

EREDMÉNYHIRDETÉS

Lapunk december 10-i (34-ik) számában megjelent „Játssz te is!" című pályázat első fordulójának a nyertesei:

Buzsáki Ferenc, Pusztakovácsi; Dávid Zsigmond, Tunyogmatolcs; Gábor Péter, Etyek; Hóka Rozália, Fehérgyarmat; Horváth Mária, Szemenye; Hörcsöki József, Bp. XV.; Juhász Erzsébet, Csány; Kovács János, Hajdúnánás; Mózes Ágnes, Izsák; Orsós Anna, Balatonberény; Sándor Ildikó, Pásztó; Semjéni Ildikó, Törökbálint; Somogyi János, Kalocsa; Szetkovics Tünde, Pétfürdő; Szilágyi Mária, Balmazújváros; Szórád Anna, Biri; Tury Éva, Bp. XV.; Varga Violetta, Csönge; Vasvári Zsolt, Debrecen; Vörös Szilvia, Szabadbattyán.

A nyereményeket postán küldi el a BUDAPRINT Pamutnyomóipari Vállalat.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

82.0249 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SOPRONI BÉLA
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

TARANIS A GALLOK FIA 4

82/5
XXXVII. ÉVF. • 1982. FEBRUÁR 4. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: WAGNER MARGIT

A farsang—

Ki van az álarc mögött?
Adta-teremtette,
rendbontó, lármás banda!
Belétek bújt az ördög?
Zsibong véretekben
a gonosz?
Mentek haza aludni,
csirkefogó népség!
Megtiltom a rendbontást!

Vonulnak a híres, faálarcos busók

Perelt a pap, perelt a bíró, ám hiába rázták öklüket évszázadokon keresztül, a nép a mai napig megőrizte a farsangi szokásokat, s változatlan kedvvel balhézik, táncol, vidámkodik, fittyet hányva télre-hóra. Úgy tűnik, sehogy sem bírunk kifogyni a bolondságból, mert a farsang ideje hosszú, vízkereszttől hamvazószerdáig, majd két hónapon át kongatja játékos harangjait a jókedv.

Az írás a XV. századtól tudósít álarcos alakoskodásról, heteken át tartó nagy bulikról, amikor is folyt a bor, s még a kutyák is betegre zabálták magukat.

Hamarosan leengedték fenyegető öklüket a csomós kedvű prédikátorok, s maguk is beálltak a dévaj mókázók közé. A XVI. és a XVII. században a farsang már mindenki farsangja volt. Kunyhókban, nemesi udvarházakban és királyi palotákban egyaránt ropták a táncot az álarcosok, s talán ilyen rigmust is kiabáltak: Épp elég volt, le vele! Nem kell már a cibere!

Tudod, mi az a cibere? A sovány böjti ételt hívta a nép ciberének, a laktató húsételeket pedig koncnak. Konc és cibere ősi ellenségek, már a farsang elején meg kellett vívniok egymással. Tréfás küzdelmüket sok európai nép eljátszotta, Erdélyben például szalmabábok formájában személyesítették meg az ellenfeleket.

Azóta is áll a bál. A vígság áttáncolt időn, téren, határokon; februárról februárra szökkent, emelgette bodros maskaráját, csillogtatta huncut szemét az álarc mögött.

FÁBÓL VAN A KÉPED!

A minap én is farsangoltam egyet. Azt mondta a barátom: gyere Zalaháshágyra, segíts rönköt húzni. Nem bántam meg. Annyit nevettem, hogy még most is szúr az oldalam. Kétszáz álarcos harminc méter hosszú rönköt húzott végig a falun, s közben azt játszották, hogy ők a násznép, a rönkön kuporgó két madárasszonyfarsangok kissé megritkultak az idők folyamán, de hírmondójuk azért maradt. Mátraalmáson még 1968-ban is végigvonultak a falun a maskarába bújt asszonyok, s úgy hírlik, jégcsappal borotválták meg a férfiakat.

A rönkhúzásnak nevezett farsangi lakodalmas játék leginkább Nyugat-Dunántúlon divatos, épp úgy, mint a Mohács környéki délszlávoknál a busójárás. A faálarcos busókhoz még nem volt szerencsém, de mivel róluk fecseg legtöbbet a hangos farsangi szél, persze, hogy hallottam hírüket. A fából faragott busóálarcot csak felnőtt, nős férfiak viselhetik, a pelyhes állú legényeknek meg kell elégedniök az egyszerűbb utánzattal, mert az igazi busóságra meg kell ám érni. Mi ebből a tanulság? A farsangot is lehet komolyan venni.

JÖTT AZ ÖRDÖG SZEMÉLYESEN

A városi gyerekek ma már nemigen láthatnak vidám alakoskodásokat, hiszen az eredeti farsangi népszokásokat már csak egyes falvakban őrzik. Milyen kár! Biztosan élveznék a különös jelmezes színjátékot, melyben a formák változnak, a szándék azonban ugyanaz: táncolni, dalolni, enni-inni, bolondozni rogyásig, akarom mondani farsangszakadtáig. Lám, milyen nagy az emberekben a játékösztön! No, meg az asszonyokban is — mondhatná a nagyapád nagyapja. Az ő idejében ugyanis a „fehérnépet" még nem nevezték embernek, azt viszont elismerték, hogy nemcsak eszességben, ügyességben, de vígságban is állják a sarat a férfiak mellett.

A palócoknál például a lányok, asszonyok külön farsangoltak. Beöltöztek férfiruhába, s addig mulatoztak, amíg az ördög meg nem jelent,

Rönkhúzás, busójárás, asszonyfarsang, bálok... És a gyerekek? Ők talán kimaradtak az össznépi vigasságból? Szó sincs róla! A hangulatos, iskolai farsangi báloknak is vannak múltbeli hagyományai. Biztosan hallottatok már Balázsjárásról és Gergelyjárásról. Nos, ez a két „járás" volt az iskolások ünnepe. Régi szokás szerint, március tizenkettedike, Gergely napja volt az iskola téli időszakának a vége. Ilyenkor a tanulók jelmezesen járva-kelve, adományokat gyűjtöttek. Gergelyjárás alkalmával egy diák beöltözött Gergely pápának és fönnségesen haladt a mögötte vonuló — vele egykorú — ál-püspökök és katonák élén, s — többek között — az iskolás korba lépő gyerekeket arra buzdította, hogy kezdjék el végre a tanulást.

Amikor ötletes jelmezedben elindulsz az iskolai bálra, s amikor a modern diszkó-zenére táncra mozdulsz, jusson eszedbe az a régi ének, amit régi gyerekek daloltak, s ami egyben a közelgő tavaszt is köszöntötte: „Szent Gergely doktornak, híres tanítónknak az ő napján / Régi szokás szerint menjünk Isten szerint iskolába. / Lám a madarak is, hogy szaporodjanak, majd eljönnek, / a szép kikeletkor, sok szép énekszóval zengedeznek..."

Magyar Katalin

Fotó: Wagner Margit

rendet bont!

Fáraónő és varázsló: szépen együtt a társaság. Vaj' a csillagokat vagy egymás jelmezének titkát kutatják?

Napország narancsait kínálgatja a kis szerecsen; egy csöpp nyarat a télben

Kibújunk a bőrünkből, más alakot öltünk, és vihogunk egymáson, amíg a farsang tart

Ha megkérded, mi a nevem, csak azt tudom mondani: Farsang Ferkónak hívnak

Feleki tanár úr félbeszakította az órát. Odalépett az asztalhoz, és valósággal lesöpört róla mindent.

— *Szünet előtt még itt volt a napközis pénz! Hová lett?* — kiáltotta feldúltan.

Motozás

Megpróbált uralkodni magán.

— *Értsétek meg, itt több száz forintról van szó. Aki hozzányúlt... ez már nem csíny, hanem rablás... ezért már... én most felmegyek az irodába, hogy jelentsem az esetet. Amennyiben közületek vette el valaki, távollétemben visszateheti, ígérem, nem esik bántódása.*

Feleki tanár úr az iskola igazgatójával tért vissza. A tanteremben csak a csönd vált dermesztőbbé, a pénznek híre-hamva sem volt.

— *Az osztály becsülete forog kockán. Megkértem az igazgató bácsit, rendeljen el motozást. S mert én is itt tartózkodtam, velem kezdje* — mondta Feleki tanár úr, és kiforgatta a zsebeit.

Még a tolltartókat is átkutatták, de hiába.

— *Sajnos, értesítenem kell a rendőrséget. A tantermet saját érdekében ne hagyja el senki. Az uzsonnát bent egyétek meg* — lépett az ajtóhoz az igazgató. De mielőtt lenyomta volna a kilincset, szólásra jelentkezett az egyik lány.

— *Sejtem, hogy ki vitte el a pénzt* — mondta.

— *Ki?*

— *Kati.*

— *Melyik Kati?*

— *A padtársam.*

T. Kati holmiját újra átvizsgálták. A padját is megnézték.

— *Úgy emlékszem, hogy a bundája is rajta volt a szünetben* — szólalt meg újra az előbbi lány.

Most jöttek csak rá, hogy a fogasokon lógó kabátokat figyelmen kívül hagyták. Amikor az igazgató leakasztotta és megfordítva rázni kezdte a szóban forgó bundát, tíz-, húsz- és százforintosok borították be

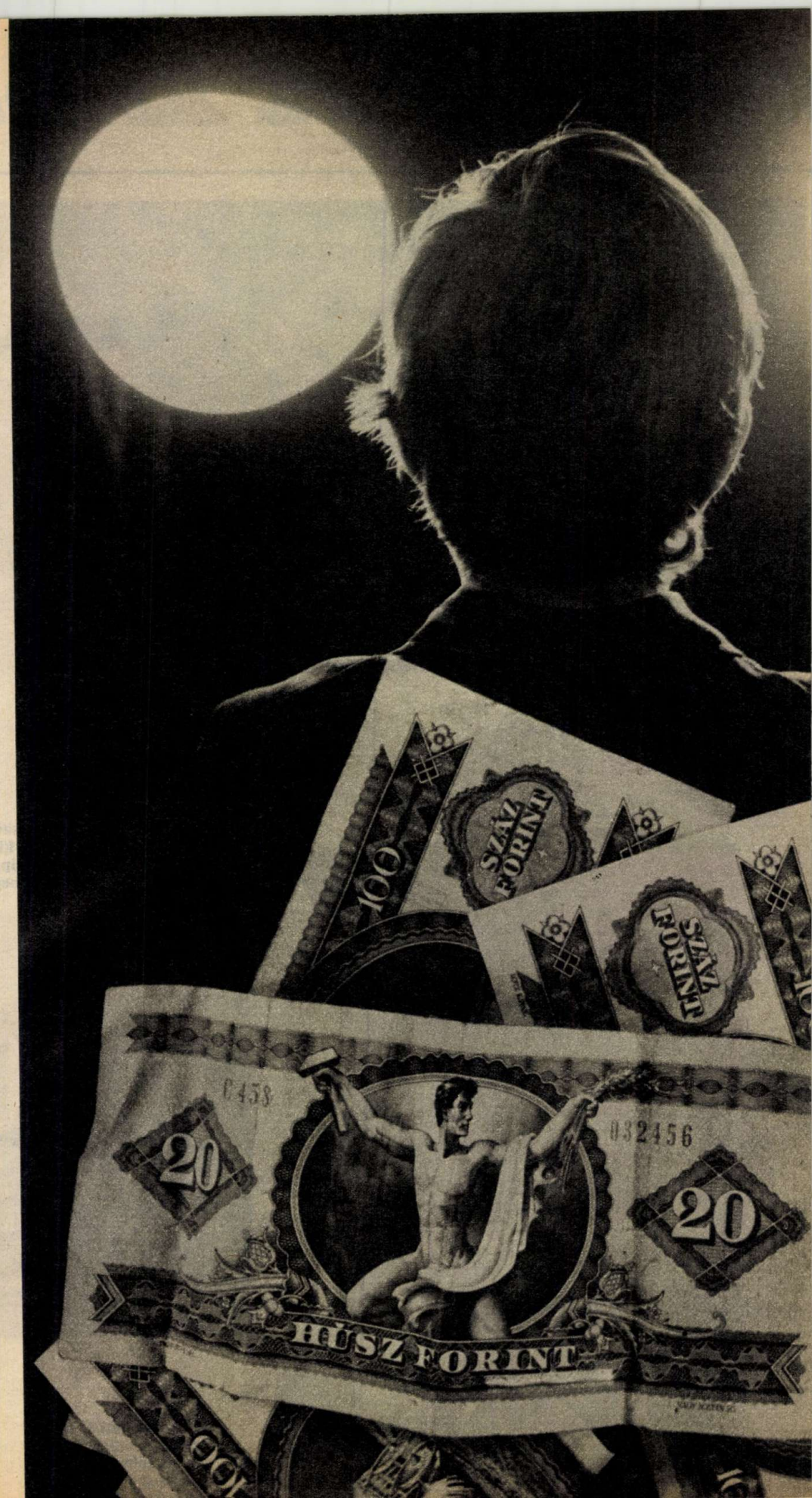

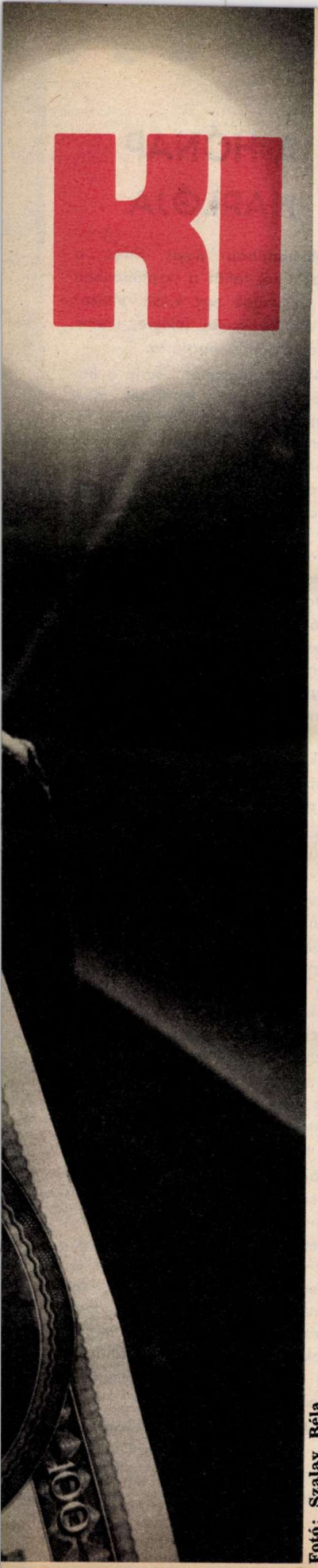

Foto: Szalay Béla

KI VITTE EL A PÉNZT?

— Én nem nyúltam a pénzhez — sírta el magát Kati.

— És ez hogyan került a zsebedbe?

— Nem tudom.

A barátnő véleménye

Göndör a haja, mint Angela Davisé, vagy a Sugár áruházat reklámozó táncdalénekesnőé. Nevetős szemű, mosolygós arcú. Komoly dolgokról is olyan hangon beszél, mintha tréfákat mesélne.

S. Évának hívják. A kőbányai lakótelepen ugyanabban a házban él, amelyikben Kati. Beköltözésük is azonos napon történt. Amíg szüleik a lakást rendezgették, ők az utcára menekültek, játék közben ismerkedtek meg. Két éven át sülve-főve együtt voltak, együtt hallgatták az Eddát, szerdán és szombaton együtt lubickoltak a Széchenyi uszodában. Tulajdonképpen Katinak lett volna neheztelnivalója, hiszen a „lovagja" Feri, Éva mellé szegődött, őt kísérgette, neki segített a tanulásban. De hát Katinak olyan a természete, hogy senkire sem tud hosszabb ideig haragudni.

— Ha az igazgató bácsi nem fenyegetőzik a rendőrséggel, meg sem szólaltam volna. Attól féltem, ha kijönnek a rendőrök, még intézetbe is zárhatják a barátnőmet — magyarázta Éva.

— A barátnődet? Tolvajnak nevezted.

— Nála volt a pénz, vagy nem?

— Arra nem gondolsz, hogy más is elrejthette a bundába?

— Csak ő járt a tanteremben.

— Te honnan tudod?

— Láttam.

Az igazgató idősebbnek látszik a koránál. Bizonyára Kati cselekedete is szaporította aráncait. Annál is inkább, mert szerette a halk szavú, nehezen tanuló, de törekvő lányt.

— A rendőrséget valóban ki akartam hívni, mert az utóbbi időben elszaporodtak a lopások az iskolában. A gyerekeknek talán soha nem volt annyi zsebpánzük, mint mostanában, de filléres dolgokért, új radírért, parányi kabalababáért képesek krimibe illő cseleket kiagyalni. A legértékesebb dolog, ami eltűnt, egy iskolai számológép volt. Pénzhez eddig nem nyúltak. Őszintén mondva, én még akkor sem hittem el, hogy Kati lopott, amikor a bundájából kihullott a pénz. Döntő bizonyítékkal a szülei szolgáltak, akik ahelyett, hogy igyekeztek volna tisztára mosni a lányukat, ellenem vádaskodtak, addig futkároztak a tanácshoz, amíg áthelyeztették Katit egy másik iskolába.

Az osztályfőnöki órákon, a rajok és őrsök napirendjén többször szerepelt T. Kati ügye. A gyerekek bűnbakra lelve igyekeztek minden csínytevésüket a nyakába varrni. A lány őrse — amelyiknek Éva is tagja — egy darabig tartotta magát, de aztán beadta a derekát. Kati távollétében a következő határozatot hozta: „Tolvajjal nem barátkozunk. Megfosztjuk tisztségétől és kizárjuk, mert nemcsak ránk, hanem az egész csapatra szégyent hozott."

Az utóbbi időben valami felkavarta a kedélyeket. Dudásnak, a nyolcadik bében eltűnt a zsebrádiója. És ezt már nem lehetett Kati rovására írni.

— Amikor bejöttem — mesélte a fiú —, *a táska mellé, a padba tettem. Aztán megfeledkeztem róla, csak a tanítás végén kezdtem keresni. A tábla mögött meg is találtam. Állítólag H. Peti dugta oda, de ezt a srácok nem merték biztosra mondani.*

Az újabb lopási kísérletről az osztály szemérmesen hallgatott, mintha félt volna a hercehurca megismétlődésétől. Pedig ez alkalom lehetett volna arra, hogy megnézzék, van-e összefüggés a rádió és a napközis pénz eltűnése között, hogy felülvizsgálják T. Kati esetét, aki — bár eddig minden ellene vall — esetleg mégsem bűnös.

Kati sír

— Hasonló esetben talán én is úgy cselekedtem volna, ahogy az osztálytársaim. Őket nem okolom — mondta T. Kati, amikor az új iskolában felkerestem. *— De a barátnőmben nagyot csalódtam. Ahelyett, hogy foggal-körömmel harcolt volna értem, eldobott, mint egy rongyot... befeketített az igazgatónál...*

— Aki viszont megtalálta nálad az eltűnt összeget.

— Hányszor mondjam, hogy ártatlan vagyok!

— Ne csak mondd, próbáld is bizonyítani. Miért nem beszélsz volt osztálytársaiddal, hátha most...

Lesütötte a szemét. Elcsuklott a hangja.

— Úgysem hisz már nekem senki. A pénz meglett, én elkerültem onnan, mit zaklassuk egymást. Felejtsük el az egészet!

Felejtsük? Aki tud, felejtsen, de a tettes ne! Legalábbis addig, amíg az osztály becsületén ott a folt, amíg Kőbányán egy lány éjjelente felsír.

Faragó György

Na, mi újság?

— Látom, nagy munkában vagy! Kétszer kellett kopognom, hogy egyszer észrevedd.

— Ne tessék haragudni, de... betűket rajzolok... Jelszó lesz belőlük: CSAK AZÉRT IS!

— Persze, persze! Legutóbb azzal búcsúztam el tőled, hogy az őrsi összejövetelen ejtsetek néhány szót a „Csak azért is" elhatározásról. Örülök neki, hogy a kérésem nem maradt pusztába kiáltott szó.

— Bizony nem, mert megfogadtam, hogy ez lesz a második félévi jelszavam: CSAK AZÉRT IS!

— Talán bizony rosszabbak lettek a félévi jegyeid, mint amilyeneket szívesen látnál az ellenőrződben?

— Ami azt illeti... lehettek volna jobbak is. Matekból négyest vártam, hármast kaptam. Földrajzból is elbotlottam...

— Nocsak!?

— Az utolsó röpdolgozatban azt írtam, hogy az Alpok legmagasabb csúcsa a Vezúv... Tudom, már tudom, a Mont Blancot kellett volna... Így aztán ugrott az ötös. Történelemből pedig... jaj, azt nagyon szégyellem. A villámfeleltetésnél nem tudtam megmondani, hogy Mátyás király melyik évszázadban uralkodott. És tetszik tudni, miért szégyellem feledékenységemet?

— Kíváncsi vagyok rá.

— Budapest tizenötödik kerületében van egy fiú, akivel már több mint egy éve levelezek. Őt is Mátyásnak hívják. Egyszer azt írtam neki, hogy a kerületének a számát azért könnyű megjegyezni, mivel Mátyás király is a tizenötödik században uralkodott. Ez bizony jó lecke volt számomra. Soha nem fogom elfelejteni!

— Önismeretből ugyan nem osztályoznak az iskolában, de ha rajtam múlna, adnék neked egy ötöst. Nagy dolog az, ha valaki ennyire őszinte önmagához, és hogy ezt másnak is el meri mondani.

— Miért ne? Elmondtam én a srácoknak is az őrsi összejövetelen, és ott fogadtam meg előttük, hogy a második félévben csak azért is jobban tanulok. Ezért írom le és tűzöm ki magam elé jelszóként ezt a három szót.

— Helyesen cselekszel. Csak aztán az akaratodat is szedd össze ám hozzá! Úgy tudom, hogy van neked egy külföldi levelezőtársad is.

— Igen, a Petya. Minszkben lakik. Már vagy három éve levelezek vele. A szomszéd bácsi jól tud oroszul. Ő fordítja le a leveleinket. Elhatároztam, hogy neki is megírom a félévi kudarcaimat.

— Petyának? Talán azt mégsem kellene...

— Ő is megír mindent. A múltkor például azt, hogy labdáztak az egyik udvarban, és ő olyan nagyot rúgott a fociba, hogy az betört egy ablakot. Valamennyien elfutottak onnét, még ő is. De aztán mégis úgy döntött, hogy visszamegy, bekopog a lakásba és bevallja: ő a tettes. Mindezt elmondta őrsének is. Társai elhatározták, hogy zsebpénzeiket összeadják és beüvegeztetik az ablakot. Hát ilyen gyerekek a Petyáék.

— Elmondtad ezt a történetet a barátaidnak is, az őrsi összejövetelen?

— Természetesen! Az egyik srác azt javasolta, hogy jó lenne levelezünk az egész őrssel. A javaslatból elhatározás született, és azonnal el is küldtük nekik az első levelet. Tegnapelőtt kaptuk meg a választ. Petyáék azt írták, hogy február 15-én, a CIMEA megalakulásának az évfordulóján ünnepélyes őrsi összejövetelt tartanak, amikor is nagyon sokat gondolnak ránk. Még azt is megírták, hogy pontosan négy órakor kezdik az ünnepséget.

— Ti is tartotok akkor őrsi megemlékezést?

— Igen. Csakhogy mi az időeltolódás miatt hamarabb, tehát két órakor kezdjük. Ilyenformán ugyanabban a percekben gondolunk egymásra.

— Mit terveztek még? Valami mókát a farsangban?

— Rajunk nagy farsangi karnevált rendez, melynek ez lesz a neve: „Századok gyerekdivatja". Mindenki valami régi-régi gyerekruhát készít magának papírból, használt ruhából. Például a görög és a római gyerekekét, vagy a jobbágyok fiainak, lányainak a ruháit tervezzük meg. Már forgatjuk is a könyvtári könyveket, hogy ötleteket merítsünk belőlük.

— Jókedvet, jó szórakozást kívánok a jelmezbálhoz. És neked azt, hogy maradéktalanul megvalósítsd a „Csak azért is" elhatározásodat. Viszlát a jövő hónapban.

A HÓNAP NAPLÓJA

Mostanában úgyis divat a nosztalgia, tehát a naplóírásban is tekintsünk egy kicsit vissza: az elmúlt iskolai félévre, illetve a téli szünidő napjaira.

Akik figyelemmel kísérik a hónap naplójának kérdéseit, most alaposan elcsodálkozhatnak, hiszen eddig mindig a szabad szombatokról és vasárnapokról kérdezősködtünk. Hogyan kerül a csizma az asztalra – hogyan kerül ide a szünidő, ami már olyan, de olyan régen volt?... A válasz egyszerű: a téli szünet, a tavaszi pihenőnapok és a nagy nyári vakáció (ez meg milyen messze van még!) voltaképpen nem más, mint sok-sok összefüggő szabad idő. Ezzel éppen úgy tudni kell gazdálkodni, mint a hétvégekkel, különben kifolyik a kezünk közül, s mire észbekapunk, már el is repült!

Próbáljátok visszaidézni a téli szünet időszakát! Hol és mivel töltöttétek a szabad napokat, heteket? Egész idő alatt otthon csücsültetek, a televízió előtt, a karácsonyra kapott ajándékok között, vagy elutaztatok valahová? Alkalmat nyújtott-e ez az idő arra, hogy többet legyetek együtt a barátaitokkal és milyen családi programokat találtatok ki? Mennyit töltöttetek a szabadban és mit sportoltatok? És a tanulás? Azt mikorra hagytátok?

Mostanában sok szó esik az ötnapos munkahétről, annak minden örömeről és gondjáról. A szabad idő azonban nemcsak a hétvégekre korlátozódik. Ezernyi lehetőséggel vannak tele az ünnepnapok, a szünetek, sőt, okos munkabeosztással és munkaszervezéssel csinálhattok is magatoknak egy kis plusz szabad időt – néhány órát – a hétköznapokon is...

Ezt szerintetek hogyan kell – és lehet-e egyáltalán – megtervezni és megszervezni? Erre válaszoljatok!

JANUÁRI NAPLÓ

NÉZZÜNK EGY KICSIT VISSZA... MI AZ, AMIT TAVALY NEM TUDTÁL ELVÉGEZNI, MIRE NEM JUTOTT ELÉG IDŐD? EZ VALÓBAN IDŐHIÁNYBÓL VAGY INKÁBB IDŐPOCSÉKOLÁSBÓL ERED? VÁLASZOLJ ŐSZINTÉN!

VANNAK-E MÁR TERVEID A TAVASZI ÉS A NYÁRI SZÜNETRE? A CSALÁDTAGOK EGYÜTT TERVEZIK-E A PIHENŐIDŐ LEGFONTOSABB PROGRAMJAIT VAGY AZ UTOLSÓ PILLANATBAN DŐL EL MINDEN? (EZ A KÉRDÉS A SZABAD HÉTVÉGEKRE IS VONATKOZIK!)

AZ ISKOLAI TANULÁS, AZ OTTHONI MUNKA ÉS AZ ÚTTÖRŐ ELFOGLALTSÁG MELLETT MILYEN TÖBBLET FELADATOKKAL TELNEK EL A HÉTKÖZNAPJAID? SOROLD FEL, MILYEN KÜLÖNÓRÁKRA, SPORTEDZÉSEKRE JÁRSZ, S EZEKET SZÍVESEN CSINÁLOD-E, VAGY LEMONDANÁL EGY-KETTŐRŐL?

Nevem: .....

Életkorom: .....

Iskolám címe: .....

ZSIBONGÓ

EGY KÉP — EGY MONDAT

Ródlizni jó, de néha a hólapátot is meg kell fogni!

NÉVADÓINK HETE

Thököly Imre — Zrínyi Ilona. A történelmünk két nagy szereplőjéről elnevezett hajdúszoboszlói általános iskola és úttörőcsapat tagjai a közelmúltban ünnepségsorozatot rendeztek. „Névadóink hete" — hirdette a program, amelyben szakkörök bemutatkozására, sportversenyekre, játékos vetélkedőre is sor került.

MEDDIG?

Meddig lehet még a kétkerekűek teljesítőképességét növelni? Ki tudja? Mindenesetre a japán Honda cég hathengeres motorkerékpárja szenzációt jelentett a motorsport kedvelőinek. Százöt lóerő a mintegy hárommázsás gépet kétszáz kilométeres sebességgel hajtja — ha lehet, mivel a legtöbb államban a sebességkorlátozás miatt ez a gyorsaság nem használható ki. Versenyzésre nehéz, s megvásárolni — nos, ahhoz drága. Ára majdnem két személygépkocsiéval ér fel. Akkor pedig minek?

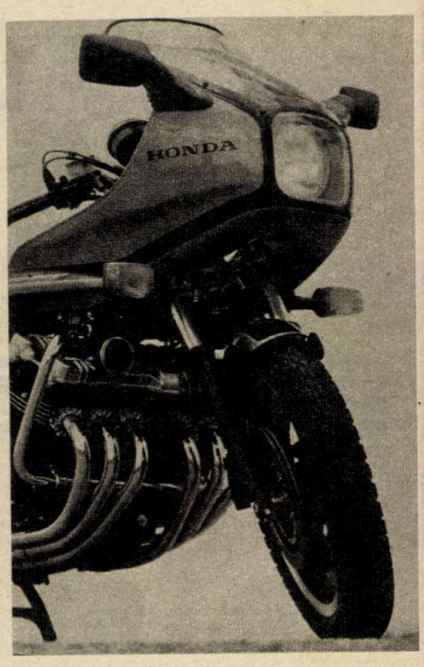

A KSI ÜNNEPEI

Régi kedves szokás a KSI kosaras lányai körében, hogy közösen is köszöntik az ünnepnapokat. Legutóbb a karácsonyt ünnepelték egy edzés után. Miközben még javában tart az edzés, a háttérben már árulkodik a sok díszes papírszalag, rövidesen az ajándékok is gazdát cserélnek.

A két edző: Bild Katalin és Szalay Krisztina igazán büszke lehet, hogy csapatukból jól összeforrott, egységes KÖZÖSSÉG vált, s ez jórészt az ő érdemük.

MÁR A MÁSODIK...

Soltész Rezsőnek már a második nagylemeze jelenik meg a napokban Csehszlovákiában Robot Love címmel. Az énekes itthoni rajongóinak áprilisig kell még várni az első hazai Soltész-album megjelenésére.

?!

„Bocs, hogy megzavarlak nagy munkádban" – szólítottam meg egy fiút a budapesti VII. kerületi Murányi utcában, aki hatalmas falapáttal csiszolta a járdán a jéggé dermedt havat. Majd így folytattam: „A szüleidnek segítesz egy kis zsebpénz-kiegészítés fejében?" „Nem – rázta meg a fejét, s a pillanatnyi szünetet kihasználva, rálehelt meggémberedett kezére. – A házmesterünk megbetegedett, a felesége helyettesíti, de két bölcsődés srácuk van, ezért néhányan átvállaltuk tőle a hólapátolást. Nem is szóltunk neki, de most már sietnem kell, hóhányó versenyben vagyunk, tegnap a Flóri lapátolt, 24 perc alatt végzett az egésszel, pedig akkor is jól rá volt fagyva a hó a járdára..." Nem is lopta tovább az időt, nekiveselkedett újból, hogy javítson valamit a „csúcson", no meg azon a véleményen, ami néhány emberben kialakult korosztályáról...

(Bőcs)

MÁR KÉSZÜL AZ ÚJ HÁZ...

Esztendők óta köztudott: a kecskeméti úttörők kinőtték a házukat! Ilyenformán sokezren örülhettek, amikor megtudták, hogy a hajdani iparosotthon épületét a város vezetői úttörő- és ifjúsági házzá fogják átalakítani. Az építkezés megkezdődött, sok millió forint értékű társadalmi munkát vállalnak a fiatalok, a kisiparosok és a szövetkezetek dolgozói is. Minden a tervek szerint halad, tehát remélhetjük, hogy 1982. május 1-én megnyílik a kecskeméti úttörő- és ifjúsági ház.

A CÍMZETT ISMERETLEN... (5.)

„Arra gondoltam, hogy elindulok az úttörő-olimpia szánkó-versenyein STOP gondolatot nyomban el is hessegettem STOP időjárás nem alkalmas a felkészülésre STOP hideg van STOP... STOP... STOP..."

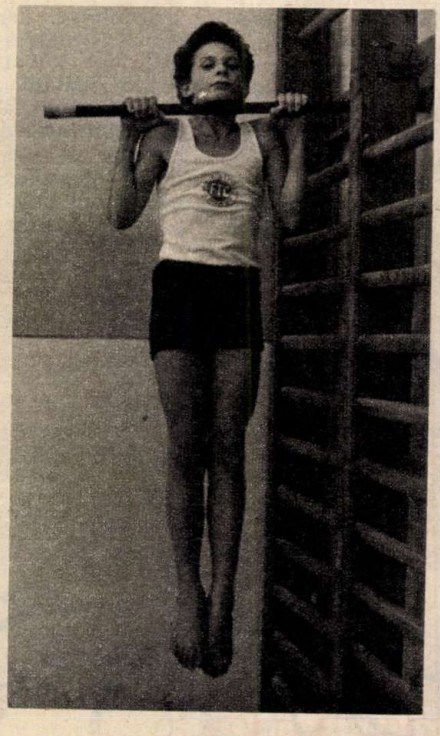

PHP RECEPT

A jól kidolgozott, arányosan fejlett izmok karcsúvá varázsolják a testet. A kar erejét naponta végzett fekvőtámaszok és húzódzkodások érlelik acélossá. Ilyen izmokkal aztán versenyre kelhettek akár a legdeltásabb baráttal, ismerőssel vagy osztálytárssal is! Ki tud többet csinálni?

MŰSORELŐZETES

A TIT Természettudományi Stúdió (Bp. XI., Bocskai út 37.) heti műsorelőzetese:

– Február 4-én: Egyiptomi nevezetességek. Előadó: Dr. Anghi Csaba professzor. Február 5-én: Neutronok a mindennapi életben. Február 8-án a Szimfonikus rock híres előadói sorozat következő adása: Genesis. Február 9-én: Titokzatos emberek a XIX. században. Február 10-én: Famászó és levélmászó békák tartása és szaporítása.

A kezdési időpont 18 óra, a belépőjegy egységesen hét forint.

ZSIBONGÓ

Ki ez az idegen?
És miért fényképez bennünket?
Magyar?
A magyarokat szeretjük!

Kolumbusz Kristóf alighanem azért vette délnek az irányt flottillájával a Bahama-szigetek felfedezése után, mert az indiánoktól sok mindent hallott a kubaiakról.

A Santa Maria, a Pinta és a Nina 1492. október 27-én ért Kuba partjai elé. Kolumbuszt és tengerészeit a természet addigra már alaposan elkényeztette szépségeivel, ő mégis ezt írta hajónaplójába: „Soha emberi szem elé még nem tárult ilyen nagyszerű látvány!"

Egyáltalán nem túlzott, miként Ernest Hemingway, a híres író, Kuba szerelmese sem, aki 1946-tól élt és dolgozott a Karib-tengeri szigetországban, s mindig elragadtatással beszélt róla barátainak.

Kuba — amelyet Kolumbusz Kelet-Ázsia egyik félszigetének vélt — évszázadokon át spanyol fennhatóság, majd a függetlenség kivívása után az USA által hatalomra segített diktátorok rémuralma alatt élt. A rettenetes elnyomatásban élő kubai nép 23 évvel ezelőtt, 1959. január 1-én vívta ki szabadságát, Fidel Castro vezetésével.

A forradalom 1953. július 26-án, a Santiago de Cuba városában levő Moncada-laktanya ellen indított kilátástalan támadással kezdődött, melyet Batistának, az ország akkori fejének és hóhérainak véres terrorja követett.

Kérdezhetitek, hogy a forradalom győzelme után mi lett Batistával. 1959. január 1-re virradó éjszaka kénytelen volt menteni az irháját. Ölében az ékszerekkel teletömött táskával, reszketve várta, hogy repülőgépe leszálljon Dominikában. Előbb ott, majd az USA-ban talált menedéket ez a húszezerszeres gyilkos, akinek vérengző kedvénél csupán rablási vágya és zsugorisága volt erősebb.

Olyan nyomort hagyott maga után, amely számotokra elképzelhetetlen. Iskolázatlan felnőttek és gyerekek millióit, akik viskónak is alig nevezhető „lakásban", avagy a puszta ég alatt éltek, évente legfeljebb néhányszor lakhattak jól, de akkor sem hússal vagy süteménnyel. Orvost talán még sohasem láttak.

1959. január 1-e óta még csak 23 év telt el, de Kuba történelmét tekintve, a villanásnyi időben afféle „hétmérföldes csizmával" haladt előre a kubai nép.

Az üzenet

November derekán jártam Kubában, s alkalmam volt több kubai gyerekkel is szót váltani. A tizenkét éves Juannal a havannai Citadella közelében találkoztam a tengerparton. Rollerkerék nagyságú orsó hevert mellette a köveken, s arra legalább ötven méter hosszúságú, meglehetősen vastag zsinór volt feltekerve. Látva elképedésem, felvilágosított: arra vár, hogy polip kapja be a csalit. A poliphús ugyanis — tudtam meg tőle — rendkívül finom és tápláló, s ahogyan az ő édesanyja készíti el, az egyszerűen fenséges.

— *Mit tudsz erről a citadelláról?* — kíváncsiskodtam.

— A havannaiaknak félelmetes emléküк fűződik hozzá. Batista idején a politikai foglyokat innen dob-

GYERTEK POLIPOT FOGNI!

A bűvös kocka kubai barátainknak is tetszik, bár első látásra boszorkányságnak tűnik

Lovas nemzet a magyar? No, azért mi is tudunk lovagolni, ebben is felvesszük a versenyt a magyarokkal

ták a cápáktól hemzsegő tengerbe.

— *S azt tudod-e, hogy miféle nép az enyém?*

— Hát persze. A magyarok éppúgy jó barátaink, mint a szovjetek és a többi szocialista ország. Gyakran fut be Havanna kikötőjébe magyar hajó is — még ha nem is olyan nagy, mint amilyeneket a mi vizeinken látni.

— *Mit üzensz a magyar gyerekeknek?*

— Gyertek el hozzánk, s én megtanítalak benneteket polipot fogni.

Mandarinszüretre mentek

Jártam a legendás hírű forradalmárról, Ernesto „Che" Guevaráról elnevezett iskolavárosban, ahol több ezer kubai gyerek tanul, sportol, játszik és dolgozik. Az iskola bejárata előtt az igazgató és három diák fogadott, s vezetett körbe szűkebb pátriájukban.

Dolgozik — mondtam az imént, s nem tévedésből. A kubai gyerekeket ugyanis a munka szeretetére is nevelik. Rendszeresen dolgoznak, ottlétemkor például az iskolaváros tanulóinak egy része mandarinszüretelésen vett részt.

Megfigyeltem: a gyerekek rendkívül barátságosak egymással és a jó barátként érkező idegennel is. Szomorú arcú vagy síró kubai gyereket még mutatóban sem láttam.

— *Sportban kik a kedvenceitek* — kérdeztem kísérőimtől.

— Stevenson, Juantorena — válaszolták szinte egyszerre.

Örömmel hallottam, hogy a magyar sportolók közül többet név szerint ismernek és jól tudják azt is, hogy a legerősebb kubai sportágakban is számolni kell magyar ellenfelekkel.

Megmutatták sportlétesítményeiket, köztük azt az úszómedencét, amely nemzetközi versenyek lebonyolítására is alkalmas.

Perez a fára mászik

Az Ifjúság Szigetén (Havannától kb. 180 kilométerre fekszik ez a sziget az Antilla-tengerben) találkoztam Perezzel, a tengerpart sekély, átlátszó vizében búvárkodásom közben.

Látva, hogy milyen nagy örömöt jelent számomra egy-egy szép fényű kagyló felhozatala, kajakjával kievezett, s azután intett, hogy kövessem. Hamarosan olyan részére értünk a tengernek, ahol még több és szebb kagylót találtam. A partra kiúszva értésére adtam, hogy szeretném kókusztejjel oltani a szomjam, de képtelen lennék felmászni a pálmafák tetején kínálkozó gyümölcsökért. Perez boszorkányos ügyességgel kúszott fel a legalább húsz méter magas kókuszpálma tetejére. Alig győztem elkapkodni a fejem, nehogy azon hasadjon szét a kókusz.

Már az Iberia Légitársaság DC 10-es óriásgépén ültem, de még mindig fülemben csengett, amit Perez mondott, amikor elköszöntünk egymástól.

— Jó lenne, ha valamilyen csoda folytán annyira közel kerülne Kuba és Magyarország egymáshoz, hogy bármikor találkozhatnánk, ha kedvünk szotyitanna.

Országaink között valóban óriási a távolság, ám a két nép testvéri barátsága már annyira őszinte és erős, hogy egymás mellett érezzük magunkat.

Martinkó Károly

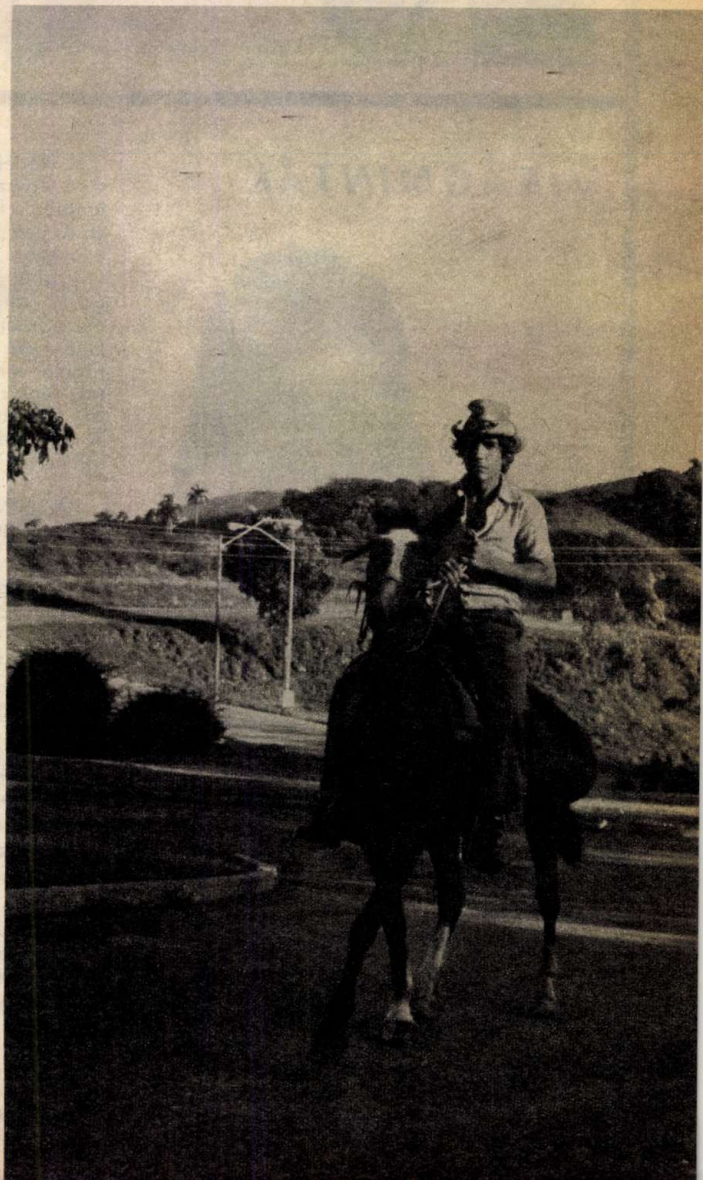

Csevegő

LÁNYOK ROVATA

VÁLASZ EGY LEVÉLRE:

Tessék, Tóth Erika (Veszprém), itt van a kedvenced, Jean-Paul Belmondo!

FALI-BULI

Ha van egy kis gyakorlatod a barkácsolásban, könnyen elkészítheted ezt a „polcrendszert".

A hozzá való, nem túl vastag deszkát (farostlemezt stb.) megvásárolhatod barkácsboltban, de kikerülhet édesapád „valamire még jó lesz" gyűjteményéből is. A felfüggesztéshez vastag sodrott zsinór, esetleg használaton kívüli ruhaszárító kötél szükséges. (Ez utóbbi csak szülői beleegyezéssel, nehogy a legközelebbi nagymosásnál hiányozzon!). A tetszés szerinti méretűre vágott, lecsiszolt, esetleg színesre festett falapokba fúrj lyukakat, fűzd át rajtuk a köteleket, és a képen látható módon csomózd meg. Arra persze vigyázni kell, hogy a csomók közötti távolságok egyformák legyenek, másképp ferde lesz a polc.

Ezután már csak a falra szerelés van hátra, amihez műanyag tipli és facsavar szükséges.

VIRÁGMINTÁK

A képen látható mellényke egészen egyszerű, sötétkék vagy fekete fonalból, lyukacsos horgolással készült. Ám készülhet régi szoknyából, kabátból, új szövet vagy posztó anyagból is. Kérjetek segítséget horgolni, varrni tudó barátaitoktól. A mellénykére utólag rávarrt, színes, különböző méretű és megoldású virágmotívumokat felhasználhatjátok régi ruhadarabjaitok felújítására, egyszínű szoknyátok díszítésére. A farmerdzseki hátközépfelületén is jól mutat 2–3 virág.

KÖZEPNAGYSÁGÚ, KÉT SZÍNBŐL HORGOLT VIRÁG:

Sárga fonalból 5 láncszemmel gyűrűt horgolunk, kapcsolás után, 1. sor: 12 rövidpálcát horgolunk a kezdő gyűrűbe, végül 1 kapcsolóöltés az első szemre, a fonalat elvágjuk. 2. sor: türkizkék színű fonalat rögzítünk, 1 rövidpálcával, 5 láncszem, az előző sor második szemére 1 rövidpálcát horgolunk, majd a következő szemre 1 rövidpálcát horgolunk. X-től megismételjük. A sorban 4 láncszemívet készítünk. 3. sor: 1 láncszemmel magasítuk, 1 rövidpálca az első szemre, az előző sor minden láncszemívére 1 rövidpálca, 2 egyráhajtásos pálca, 3 kétráhajtásos pálca, 2 egyráhajtásos pálca, 1 rövidpálca. Az ívközök rövidpálcáira 2 rövidpálcát horgolunk.

NAGY VIRÁG:

Fehér színű fonalból 6 láncszemmel gyűrűt készítünk, kapcsolás után 1. sor: 1 láncszemmel magasítunk, majd a kezdő gyűrűbe 11 rövidpálcát horgolunk. Végül kapcsolóöltés az első szemre. 2. sor: 1 láncszemmel magasítjuk, 1 rövidpálca az első szemre, 3 láncszem, 1 rövidpálca a soron következő szemre, x-től még 9-szer megismételni. A sor végén 3 láncszem 1 kapcsolóöltés az első szemre. (11 láncszemív). 3. sor: X 1 kapcsolóöltés az előző sor első láncszemívére, 8 láncszem, 1 egyráhajtásos pálcával visszaöltünk a 4. szemre, majd 1–1 egyráhajtásos pálca a soron következő 4 db láncszemre, egy virágszirmot elkészítettünk, x-től még tízszer megismételjük. Végül a fonalat kapcsolóöltéssel rögzítjük az első sziromtőben, és a fonalat elvágjuk. A piros sziromközép: a már elkészült virág 2. során rögzítjük a fonalat, 4. láncszem, 1 ráöltött rövidpálca sor minden szemére (domború virágközepet horgolunk).

A nagy virág továbbfejlesztett „nagyobb" változata: 7 láncszemmel kezdjük a gyűrűt, ebbe 13 rövidpálcát horgolunk. A 3. sziromkészítő sorban a nagy virággal azonos láncszemsor, visszaöltött pálcaszemekkel 13 db szirmot horgolunk.

A leírásban irányadó színeket közöltünk, minél több színt, színárnyalatot használunk, annál díszesebb, virágoskert mellényt készíthetünk. Az elkészült motívumokat a belső oldalon, a motívumszéleken az alapanyaghoz varrjuk.

SZŐREGÉR

Biztos, hogy van otthon a rongyoszsákban műszőrmemaradék, könnyen elkészítheted ezt a kedves kis akármit, kabalának.

Vágj ki az anyagból körülbelül 15 centiméter átmérőjű kört. A fonákján öltögesd körbe, fél centiméterre a szélétől, majd húzd össze a fonalat, és az így keletkezett tarisznyát, „batyut" tömd ki vattával. Színes filcdarabokból szabj ki egérfüleket, szemet, farkincát, és egy szív alakú talpat. A kivágott „testrészeket" láthatatlan öltésekkel varrd a helyükre. Az orra ugyanolyan módszerrel készül, mint a teste, csak piciben (kb. 1,5 cm átmérőjű jersey anyagból). Végül felfüggesztő zsinórt is varrhatsz az egérkére.

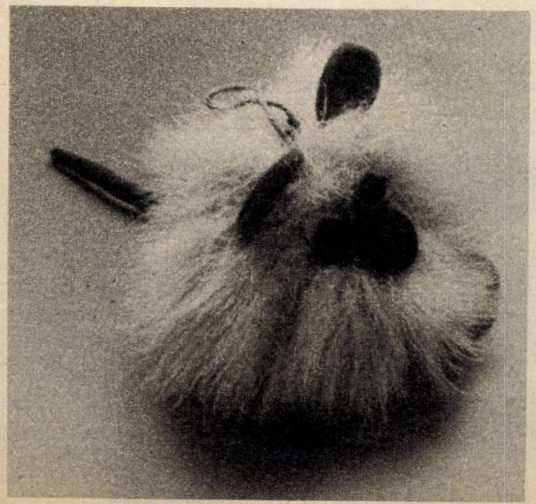

VAGDALKOZZ!

Azaz papír, olló, s némi kézügyességgel mindez kivágható. A sorrendet a számjegyek jelzik, a kész terméket pedig majd az ügyességed!

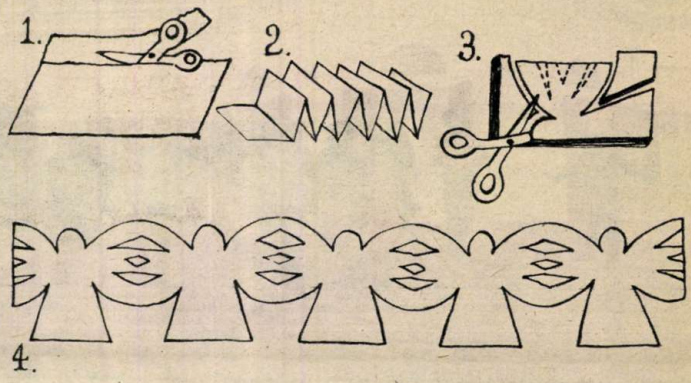

JELIGÉRE ELMONDHATOD

2×ABIGÉL: *Mihez kértek tanácsot? Szó ami szó, nem szép, hogy ismeretlen embernek, bizonyos Zozónak megismerkedésetek percében a tanárotokat szidtátok! Máskor legalább mutatkozzatok be egymásnak, ha bizalmas dolgokról fecsegtek. Elhiszem, hogy rossz érzés az egész — így utólag. Talán majd találkoztok Zozóval és „radírozhattok" jobb beszélgetéssel is! SZŐKE CIKLON: „Villogó barna szemmel, fényes szőke hosszú hajzuhatagommal állítólag minden fiút megigézek. Csak NEKI nem kellek. Pedig írtam is neki négyoldalas levelet..." Úgy tűnik, mégsem igézel meg minden fiút. Akadt egy, aki téged igézett meg. Talán a négyoldalas levél helyett egy sort sem kellett volna írni. REMÉNY: Beleszerettél egy együttes egyik tagjába, azt kérded: van-e reményed, hogy újból meglásd. Hát persze hogy van remény! Az együttesek nemcsak egyszer adnak műsort. Mit tegyél, hogy észrevegyen? Alakíts együttest, és az legyen jobb, mint az övé. NÁRCISZ: Ha nem akarod, hát nem idézek a leveledből. Igen, így van ez a kezdet kezdetén, a fiúk lesik a lányokat, a lányok meg a fiúkat. Mit mondasz? Hogy te nem köszönhetsz rá egy fiúra, aki az utcátokban lakik és folyton bámul? Dehogynem! Éppen azzal hívod fel a figyelmét neveletlenségére, hogy te köszönsz előre. EGY ÉV, TATA: Azt írod, szeretsz egy fiút, aki már nyolcadikos, és nemsokára elmegy, talán nem láthatod többé. Meg azt is írod, hogy utánpótlásként megtetszett egy ötödikes fiú... Nézz körül az alsó tagozatban is, ők még tovább maradnak az általános iskolában. Csak aztán a nagy szerelmek miatt nehogy ismételd az osztályokat, hogy ottmaradhass! PLECSNI: „Bármilyen helyes fiút látok, azt csak embernek tekintem, mert van valakim, akit szeretek, de az meg rám sem hederít." Azt kérdezed, hogy billegesd-e magad előtte, esetleg fájna neked, ha majomnak nevezne. Ne billegesd magad! Ha te is olyan kedves vagy, mint a leveled, úgyis felfigyel rád. Ez biztos. BÁNATOS LÁNY: A fiú, aki tetszik neked, folyton más lányokról mesél, amikor veled sétál. Ne légy bánatos, még mindig jobb így, mint ha rólad mesélne, amikor mással sétál! EMŐKE: Tizenhárom éves vagy és négy éve összevesztél a szerelmeddel? Ez bizony hosszú idő, ha eddig nem békültél ki vele, most már ne kezd újra! „MEGMONDTA AZ ANYJÁNAK, hogy én levelet írtam neki. Amikor az anyukája szólt nekem, hogy ne zavarjam a fiát, azt mondtam, hogy a fia jár utánam. Ő, a szerelmem persze megharagudott, amikor mindezt megtudta!" Füllentettél, annyi bizonyos. Most várj türelemmel, hátha igaz lesz, hogy ő jár utánad. NYÁR '81: A te fiúd a legszebb, szőke, csillogó szemű, divatos tünemény, az egész világon. Ha neked ennyire tetszik, akkor ne hallgass azokra, akik nem ismerik őt.*

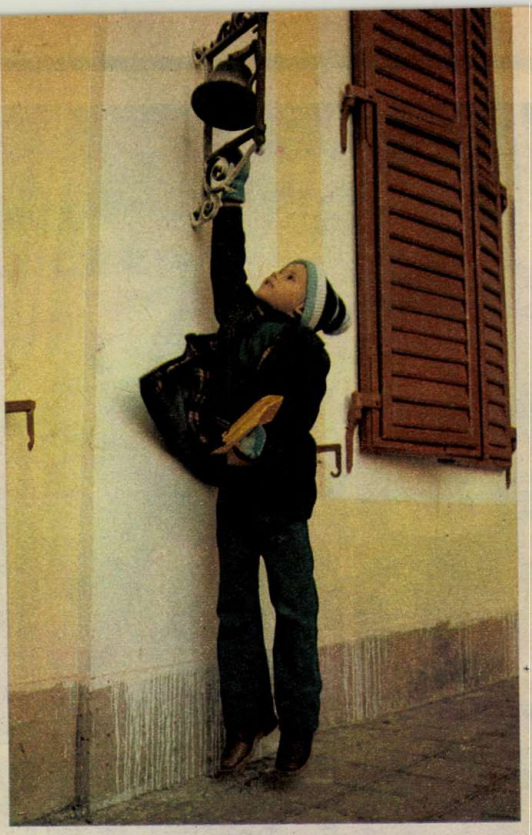

A KASTÉLY LAKÓI

A gerincferdülés nem jár testi fájdalommal, annál kínzóbb a beteg gyerekek lelki gyötrelme, hogy mások, mint a többiek

A délutánokat a szabadban töltik. A huszonöt holdas park útjain nagyokat sétálnak, futkosnak, játszanak a jó levegőn

Vajtán a húszas évek elején, hatalmas park közepén épült a Zichy család kastélya. Csöndes hely volt ez valamikor, az akkori lakók, a grófi család tagjai nem is sejtették, hogy gyerekzsivaly veri majd fel a csendet.

A kastély hosszú évek óta SZOT-gyermeküdülő. A nyári szünetben egészséges gyerekek futkosnak, játszanak a parkban. Ősz óta új lakói jöttek, mozgássérült, főleg gerincferdüléses betegek. Az első turnusban százötven gyerek érkezett a kastélyba egyhónapos kezelésre. Közöttük Szombati Ildikó nyolcadikos, aki Tiszaderzsről jött. Hároméves kora óta kezelik gerincferdüléssel. A Nők Lapjából és a Családi Lapból értesültek a vajtai kastélyban működő szanatóriumról.

A nagymányoki Horváth Edit pár hónappal ezelőtt náthás volt, fájt a torka. Elment a körzeti orvoshoz, aki vizsgálat közben észrevette, hogy a kislánynak gerincferdülése van. Javaslatára kértek ide beutalót. Sajnos, sok olyan gyerek van, akinek még nem tudnak a betegségéről.

Serdülőkorban a rossz testtartás, görbén ülés, csak az egyik vállat terhelő súly — a dugig pakolt táska — gerincferdülést okozhat. Ennél is nagyobb baj, hogy a gyerekek nem mozognak eleget, kiszolgálják őket, sokukat szüleik mindenhova autóval viszik. Pedig ezeken könnyebb lenne változtatni, mint a betegségen.

Vajta nem csodatevő hely, ahonnan gyógyultan távoznak a betegek. De a rendszeres mozgás, a mindennapos negyvenperces gyógytorna a gerincferdülés kezdeti stádiumában út a gyógyuláshoz. Az itt végzett gyakorlatokat füzetbe jegyezve magukkal viszik haza, hogy otthon is folytathassák a kúrát.

Géczi Éva

Fotó: Wagner Margit

A tréfás versenyek mellett a diszkó az események fénypontja

A gyerekek kedvence Heinczel Anikó, gyógytornász. Kedves mosolya, türelme, kitartása a gyerekekre is ösztönző hatással van

VONAT A

Az állomás szemaforja zöldre vált, s egyszerre öt-hat szerelvény indul útjára a kusza vágányrendszeren. Modern gyorsvonatok suhannak szinte hangtalanul, régi típusú gőzmozdonyok zakatolnak lomhán, félreeső sínpárokon tehervonatok várják türelmesen a szabad utat. Váltók, bakterházak, alagutak, felüljárók. Mintha valódi lenne itt minden, pedig a parányi vasútrendszer elfér egy nagyobb asztalon. Kő, kartonpapír, fólia, tejfölöspohár, de még szita is található a terepasztal készítésénél felhasznált anyagok között. S

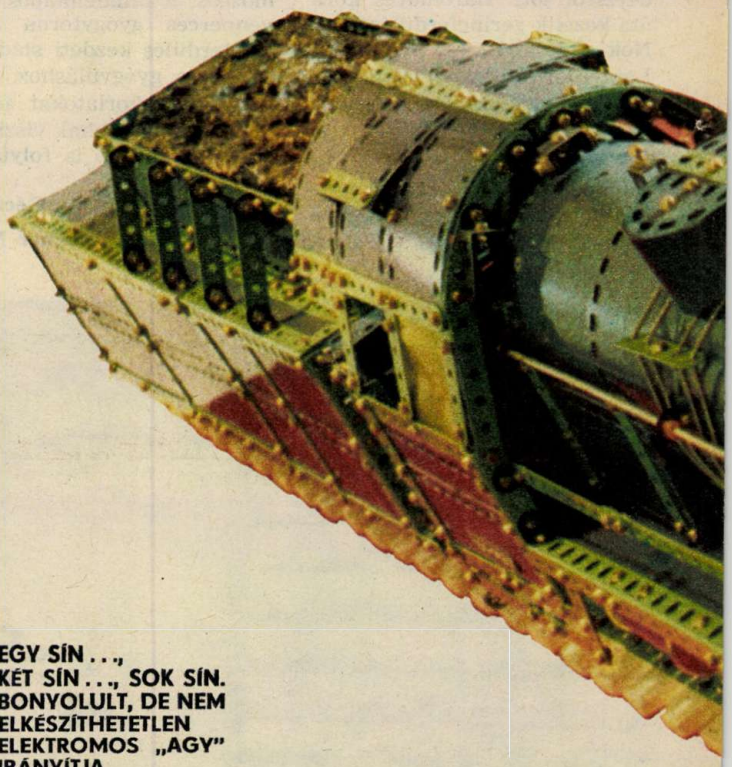

EGY SÍN . . ., KÉT SÍN . . ., SOK SÍN. BONYOLULT, DE NEM ELKÉSZÍTHETETLEN ELEKTROMOS „AGY" IRÁNYÍTJA A TEREPASZTAL NYÜZSGŐ „ÉLETÉT"

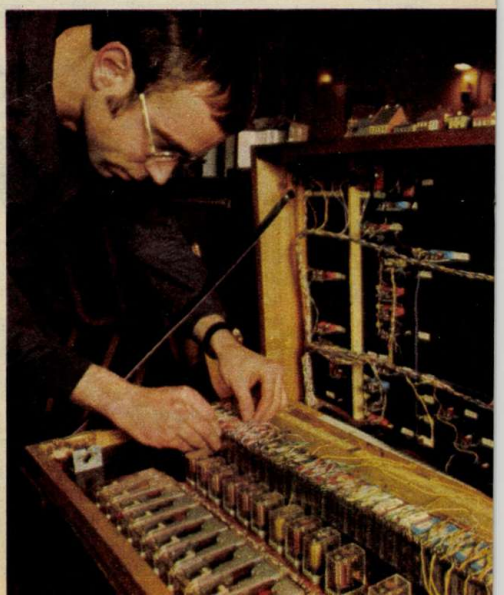

Z ASZTALON

tulajdonképpen bárki részt vehet egy ilyen terepasztal megépítésében.

A Magyar Vasútmodellezők és Vasútbarátok Országos Egyesületének szakkörei az ország több városában, például Budapesten, Pécsett, Cegléden, Debrecenben tizenkét éves kortól várnak minden érdeklődőt. Kitűnő játék, még felnőtteknek is!

A VÁROST NÉZVE SZINTE AZT VÁRJUK, HOGY MIKOR MOZDULNAK MEG AZ UTCA GYURMÁBÓL KÉSZÜLT EMBEREI

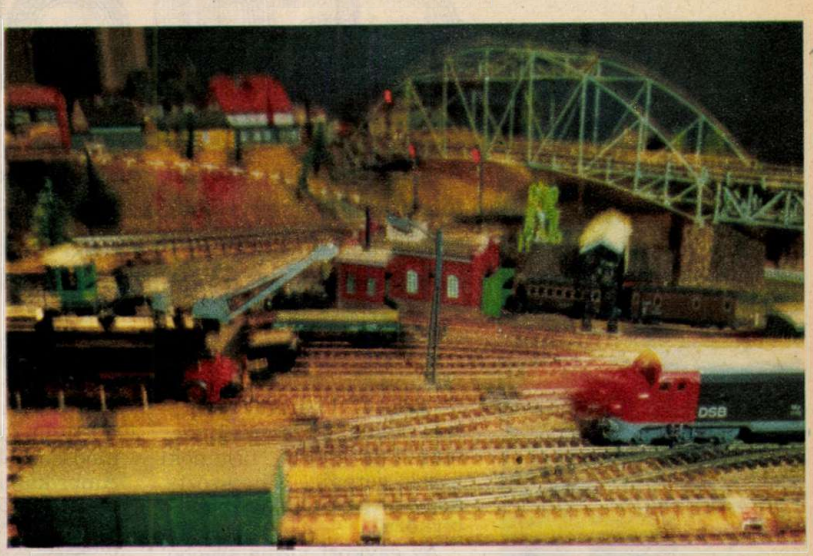

FOTÓ: KARASZ LAJOS

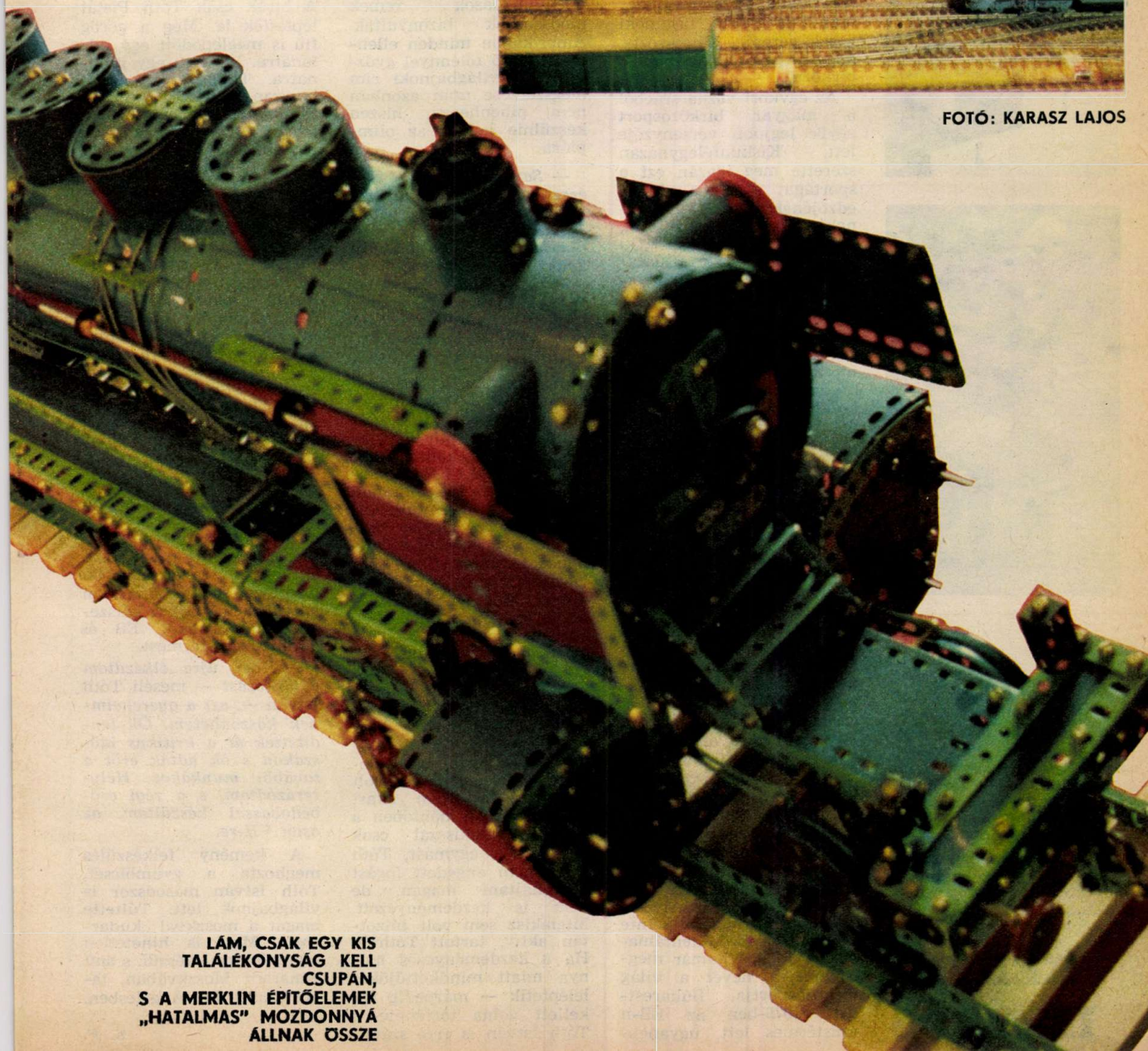

LÁM, CSAK EGY KIS TALÁLÉKONYSÁG KELL CSUPÁN, S A MERKLIN ÉPÍTŐELEMEK „HATALMAS" MOZDONNYÁ ÁLLNAK ÖSSZE

LEGYŐZŐTT CSALÓDÁS

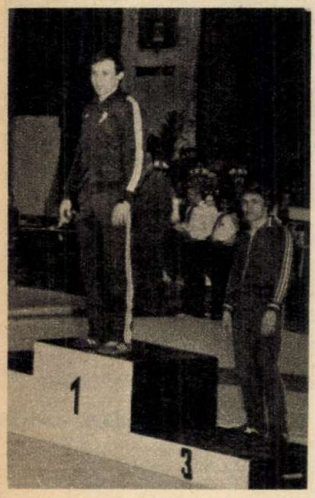

Mindkét kép összefüggésben van a birkózással. Győzni és a dobogó legmagasabb fokára állni jóleső érzés lehet. Az alsó képen viszont már nem sok babér teremhet Tóth István számára. Ha az a lábdobás sikerül... De hát ez a vereség felér a legnagyobb győzelemmel is

Az „Év sportolói" között van egy birkózó is. Tóth István a Ganz-MÁVAG kötöttfogású versenyzője. Szorgalma, kitartása példamutató, de szerénységéből is sokan tanulhatnának. Ő az, aki megmutatta, hogy a küzdelmet sohasem szabad feladni, még a legnagyobb kudarc vagy megrázkódtatás után sem.

Tóth István vézna gyerek volt. Sokat birkózott társaival a Tisza-parton, s rendre alulmaradt. Szeretett volna egyszer-egyszer már ő is győzni, fájt neki a sok vereség. Elhatározta, hogy megerősödik, s elment birkózni.

Az egykori vézna srácból a magyar birkózósport egyik legjobb versenyzője lett. Kiskunfélegyházán szerette meg igazán ezt a sportágat s ebben akkori edzőjének, Becze Lászlónak is nagy szerepe volt, hiszen ő bontakoztatta ki tehetségét. Először ifjúsági, majd junior, a müncheni olimpia évében pedig felnőtt válogatott lett.

Kezdetben eléggé furcsa stílusban birkózott, sokszor intették meg a bírók passzivitás miatt. A szőnyeg széléről úgy látszott a dolog, mintha ez a fiú tényleg nem akarna győzni.

— *Pedig nem így volt* — mondja Tóth István. — *Mint minden sportolónak, nekem is a győzelem volt a legfontosabb. A bírók félreértettek. Az volt a célom, hogy rajtam ne tudjon az ellenfél semmilyen fogást végrehajtani, ez látszólag tényleg a kezdeményezés hiánya. Én viszont mindig a megfelelő pillanatot vártam, egy nagy dobásra tettem fel mindent. Nagyon sok mérkőzést nyertem meg úgy, hogy csak egyetlen akciót indítottam.*

Idővel azonban megváltozott Tóth István stílusa, de továbbra sem lett belőle virtuóz birkózó. Nem szeretett a „közönségnek birkózni". A legfontosabb volt számára a biztonságos védekezés és ebből a helyzetből indította gyors, szinte mindent elsöprő ellentámadásait. Eléggé hamar megismerte a nevét a világ birkózósportja. Bukarestben, 1979-ben az EB-n ezüstérmes lett, ugyanebben az évben a San-Diego-i VB-n pedig a dobogó legmagasabb fokára állhatott. A gyors és meglepetésszerű ellentámadások remek módszernek bizonyultak. Amerikában minden ellenfelét döntő fölénnyel győzte le. A világbajnoki cím megszerzése után azonban nem pihenhetett, hiszen készülnie kellett az olimpiára.

— *San-Diego után úgy éreztem* — magyarázza Tóth István —, *hogy beteljesülhet életem vágya; olimpiai bajnok lehetek. Senki se gondolja, hogy fejembe szállt a dicsőség. Inkább olyan érzésem volt, hogy mindenki bízik bennem, s ezt várja tőlem. Pokoli keményen készültem.*

Moszkvában a kötöttfogásúak 62 kg-os súlycsoportjában valóban ádáz csata folyt. Tóth Istvánnak nem volt könnyű dolga, érezhette, hogy nemcsak ő szeretne olimpiai bajnok lenni. Ellenfelei ennek ellenére nagyon tisztelték, úgy is mondhatnánk, tartottak tőle. San-Diego-ban még le akarták győzni, Moszkvában már a döntetlennel is kibékültek volna. Csakhogy ő nem szereti a döntetleneket. Utolsó mérkőzése előtt már bajnoknak érezhette magát, igaz ugyan, hogy nem szereti a döntetleneket, de a döntőben már ez is elég lett volna. Az olimpiai dobogó legfelső foka, ez volt élete vágya. Nem akart kockáztatni. A döntőben a görög Migiakisszal csak kerülgették egymást, Tóth Pista nem engedett fogást végrehajtani magán, de nem is kezdeményezett. Migiakisz sem volt túlzottan aktív, tartott Tóthtól. Ha a kezdeményezés hiánya miatt mindkettőjüket leléptetik — márpedig így kellett volna történnie, s Tóth István is erre számított —, akkor eggyel több aranyérmet hozhatott volna haza a magyar olimpiai csapat. De nem így történt. A bírák csak Tóth Pistát léptették le. Még a görög fiú is meglepődött egy pillanatra. De csak egy pillanatra. Tóth István arcát hosszan mutatta a televízió kamerája. Semmit sem lehetett leolvasni róla, de legbelül...

— *Elmondhatatlan csalódást éreztem* — meséli. — *Érthetetlen számomra, hogy miért csak engem léptettek le. Hazajöttem és elhatároztam, hogy abbahagyom a birkózást. Úgy éreztem, ilyen megrázkódtatással nem tudom tovább csinálni. Természetesen mindenki bizonygatta, hogy ennek az olimpiának én vagyok az erkölcsi győztese, ne keseredjek el. Csakhogy én nem erkölcsi, hanem igazi győztes szerettem volna lenni. Úgy éreztem, meghalt bennem a sportoló.*

Anikó nyolcéves, István hat, Andrea pedig nemrég múlt öt. Legjobban birkózni szeretnek az apuval. Otthon a szőnyeg közepén természetesen mindhárman kétvállra fektetik a kétszeres világbajnokot, EB és olimpiai ezüstérmest.

— *Hogy újra elkezdtem a birkózást* — meséli Tóth István —, *azt a gyerekeimnek köszönhetem. Ők lendítettek át a kritikus időszakon s ők adtak erőt a további munkához. Helyrerázódtam, s a régi erőbedobással készültem az oslói VB-re.*

A kemény felkészülés meghozta a gyümölcsét, Tóth István másodszor is világbajnok lett. Túltette magát a moszkvai „kudarcon". Most is hihetetlen szorgalommal készül, s ami elmaradt Moszkvában, talán sikerül Los Angelesben.

S. F.

KEDVES ISMERŐS

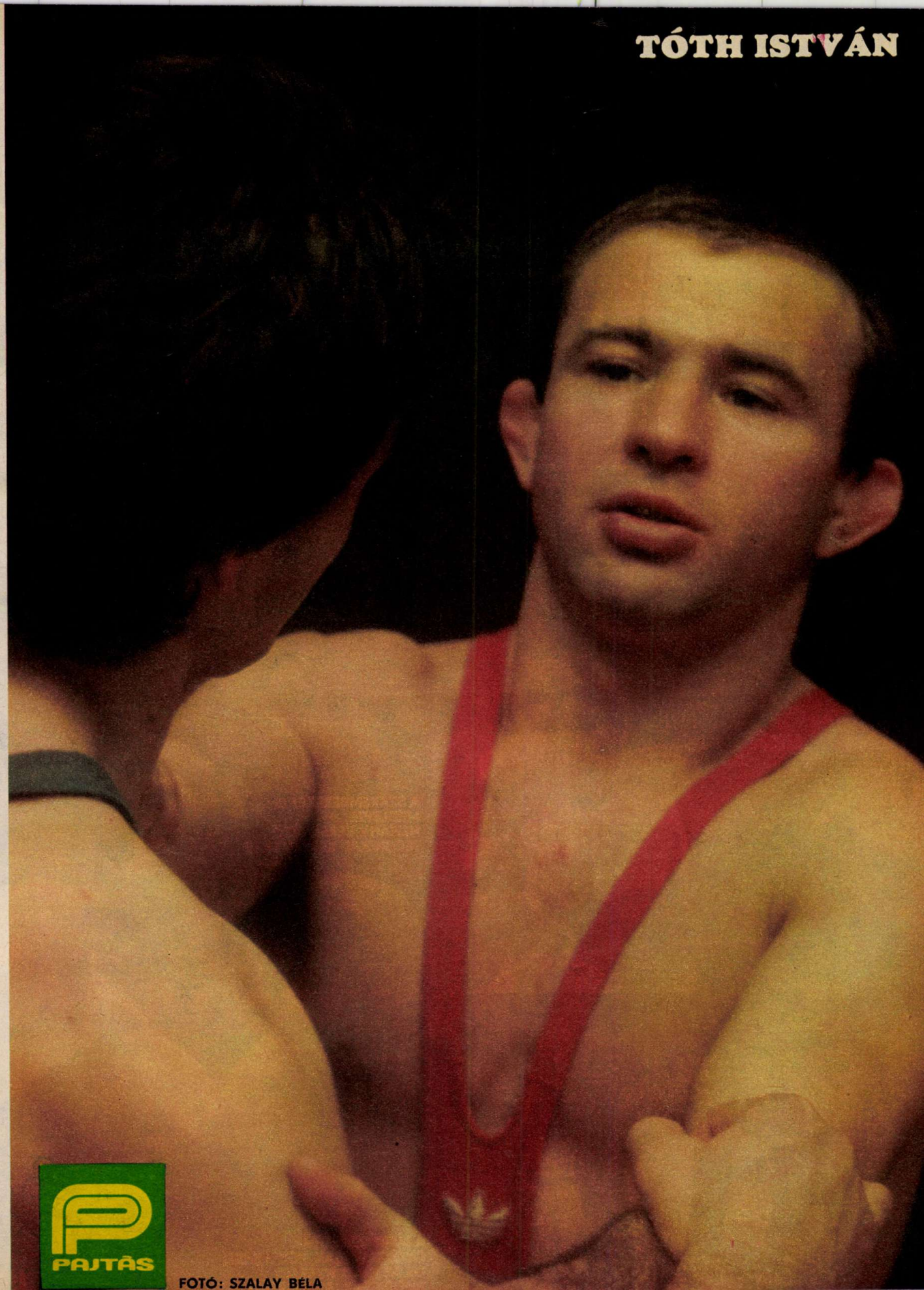
TÓTH ISTVÁN
PAJTÁS
FOTÓ: SZALAY BÉLA

NYUGI FIÚ!
HIGGADTSÁG,
NEM VEREKEDNI,
BOKSZOLNI KELL!

A SZAKEMBEREKET IS
MEGLEPTE
NÉHÁNY VERSENYZŐ
TECHNIKAI KÉPZETTSÉGE

A MÉRKŐZÉS UTÁN
GYŐZTES CSAK EGY LEHET,
DE AZ IGAZI NYERTES
MÉGISCSAK A SPORTÁG LETT

SIKERES PRÓBAÉV UTÁN

ÖKÖLVÍVÁS AZ ÚTTÖRŐ-OLIMPIÁN

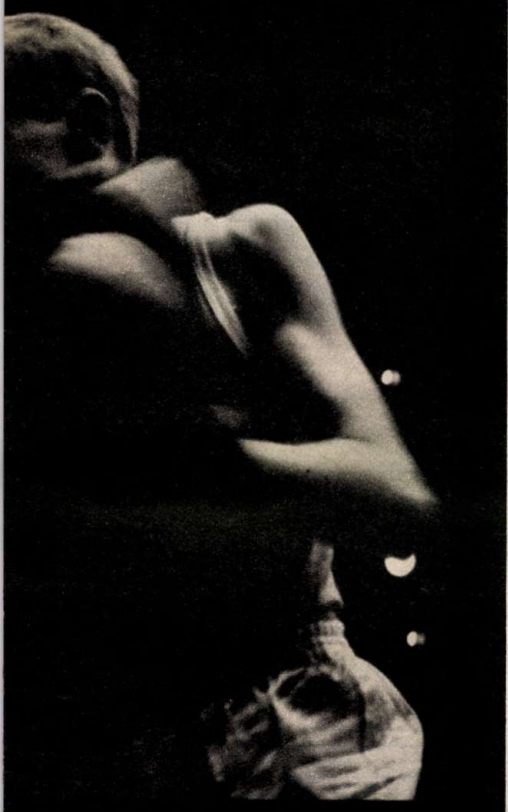

A SRÁCOK NEM CSUPÁN EGYMÁS ELLEN, HANEM AZ ÖKÖLVÍVÁSSAL SZEMBENI ELŐÍTÉLETEKKEL IS MEGKÜZDÖTTEK

LELKESEDÉSBEN, KUZDELEMBEN NEM VOLT HIÁNY A VERSENYEKEN

FOTÓ: GAÁL ZOLTÁN

Az ökölvívás 1981-ben került az úttörő-olimpia műsorába, ebben az évben léptek először „kötelek" közé úttörő korú gyerekek. A lehetőségtől, hogy 13 éves korban már versenyezhetnek a legfiatalabb ökölvívók, sokan várják a magyar ökölvívás elmozdulását a holtpontról. Azzal, hogy leszállították a versenyzési korhatárt, megnőtt a felkészítési, képzési idő, s reméljük, ennek jó hatása lesz a későbbi nemzetközi eredmények javulásában is.

Az 1981-es évet az ökölvívó szövetség vezetői „próba évnek" mondják. „Próbaévnek", mert bajnokságot írtak ki az úttörőknek, kíváncsian várva, milyen lesz az érdeklődés, a fogadtatás. Nos, a hátunk mögött tudva a „próbaévet", megállapíthatjuk, hogy az érdeklődés, a részvétel felülmúlta a várakozást. Alig tizenkét hónap alatt gombamód elszaporodtak azok a szakosztályok, amelyekben úttörőkkel is foglalkoznak, illetve szélesebb nyilvánosságot kaptak azok, amelyek már eddig is dolgoztak ezzel a korosztállyal. A dombóvári bemutatót követte az egri úttörőverseny, majd megyei bajnokságok következtek, a nyár elején pedig már országos versenyeken bizonyíthattak a bokszolni vágyó gyerekek.

A szövetség utánpótlás bizottsága, amely legfőbb szószólója volt az ökölvívó úttörő-olimpia megrendezésének, pedagógiai, orvosi és szakmai szempontok figyelembevételével (a 13—14 éves korhatár megállapítása, az évente csak 10 mérkőzés engedélyezése, a 3 havonkénti rendszeres orvosi vizsgálat, a kesztyűméret meghatározása) alkotott szabályokat, amelyek nagy-nagy felelősségérzetet tükröznek. S, hogy mennyire helyes elképzelés volt e versenyrendszer létrehozása, azt a feljebb említett versenyek bizonyítják legjobban. Akik láttak már szívből jövő lelkesedést, tiszta ökölvívást, nagy odaadást, a mérkőzések előtti felnőttes komolyságot, azok maguk elé tudják képzelni az élményt adó csatákat.

A szakemberek meglepődve tapasztalták, hogy ezek a 13—14 éves gyerekek technikailag, sőt taktikailag is nagyszerűen felkészültek. A „próbaév" eredményei láttán valószínű, hogy országszerte felismerik e test-lelket erősítő sportág jelentőségét, és elősegítik még több általános iskolás gyerek bekapcsolódását az ökölvívásba. Reméljük, hogy ez a törekvés megnyeri minden érdekelt, a gyerekek, a szülők, a tanárok, a testnevelő tanárok tetszését.

Varga Tibor testnevelő tanár,
a MÖSZ utánpótlás bizottság tagja

A SZERKESZTŐSÉG MEGJEGYZÉSE. Egyetlen sportágra sem vet akkora árnyékot az előítéletek szelleme, mint az ökölvívásra. Az újságok szenzációként tálalják az egy-egy profi ökölvívó mérkőzésen bekövetkező végzetes baleseteket, néhány országban egyszerűen betiltották ezt a férfias, sok-sok nemes emberi tulajdonságot fejlesztő, jellemet formáló sportágat. Jó, hogy az ökölvívás az úttörő-olimpia műsorában helyet kapott. De ne feledjük, az előítéletek fantomja mellett valós veszélyek is leselkednek az ökölvívókra, s ránk hárul azért a felelősség, ha a gyerek-sportolókat kiszolgáltatjuk ezeknek. Ez a sportág csak akkor kaphat igazán polgárjogot az úttörő-olimpián, ha képviselőit tökéletesen felkészítik az edzéseken, olyannyira, hogy minden eszközt birtokoljanak, ami nemcsak a győzelemhez elegendő, hanem egészségük megóvásához is. Az edzőknek, testnevelőknek, a sportág vezetőinek erről soha nem szabad megfeledkezniük, még a versenyek izzó légkörében sem. Csak olyan versenyzőket engedjenek a szorítóba, akikről biztos tudják: elsajátított annyit az edzéseken, hogy ne legyen védtelen és kiszolgáltatott. Ez egyébként az egész sportág érdeke is, csak az így felkészített ökölvívóktól várhatók kiugró nemzetközi sikerek.

HOL KEZDJEM?

Az elmúlt héten családi vitánk volt arról, hogy mi legyen a gyerekből. Akármit ajánlottunk, egyik se tetszett a fiúnak, mert „buszsofőr" akar lenni. Hiába győzködtem, hogy hat évet várni kell, és a jogosítvány mellé érdemes egy szakmunkásbizonyítványt is szerezni. Ő azzal érvelt, hogy ismeretlenül ne ajánljak más szakmát. Bevallom, igaza van, de hogyan mutassam be? HOL KEZDJEM?

FELHÍVTAM TELEFONON, majd személyesen felkerestük Farkas Istvánt, a BKV pályaválasztási tanácsadóját, aki készségesen segített a sok szakma közül kiválasztani a megfelelőt. Elsősorban a vasútijármű-szerelő, másodsorban a közúti villamosjármű-szerelő szakmát. A fiamnak ezek nagyon megtetszettek és másnak is szívesen ajánlom.

A BUDAPESTI KÖZLEKEDÉSI VÁLLALATNÁL 20 szakma közül lehet választani, de aki ezekre a szakmákra akar jelentkezni, nem szükséges személyesen felkeresnie a vállalatot. Küldje el a kitöltött adatlapot a következő címre:

BKV oktatási központ, Budapest IV., Széchenyi tér 5. — 1045

Az ADATLAP-hoz (az ingyenes utazási igazolványhoz szükséges!) 2 db 4×4 cm-es fényképet is mellékelni kell.

Telefon: 691-711/1 vagy 690-228

ADATLAP

Név: .....
Szül. hely: .....
év .....**hó** .....**nap** .....
Anyja neve: .....
Lakcím (irányítószámmal): .....
.....
Választott szakmám: 1. .....
2. .....
Kitöltés időpontja: .....
.....
aláírás:

VÁRUNK BENNETEKET!

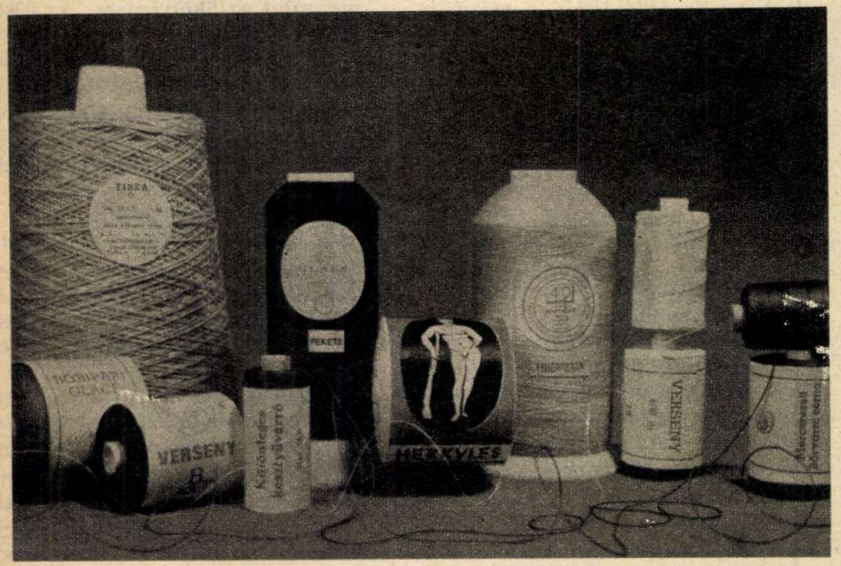

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség? A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem modern, nagyteljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.

Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt fonó szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmára, valamint fonalfestő, vagy villanyszerelő, továbbá lakatos szakmára is.

Egy hét elméleti oktatatás az iskolában, egy hét gyakorlat a **PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN.**

Figyelmedbe ajánljuk a következőket:
a tanulmányi eredménytől függően a tanulóbér 350–720,– Ft.
Az ösztöndíj: 500,– Ft.

– 5,– Ft napi térítésért kollégiumi elhelyezést biztosítunk (lakás és háromszori étkezés)

– tankönyvek, tanszerek

– munkaköpeny, iskolaköpeny

– diákbérlet

– hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.

Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk. Korszerű, új leányotthonunkban szállásról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük, és ösztönözzük. Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁR
személyzeti és oktatási osztály
Budapest, Váci út 91. 1044

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT · ÚJPESTI CÉRNAGYÁRAK · BUDAPEST-NAGYATÁD

VOLT, NINCS ÖTÖS!

O'TAKY

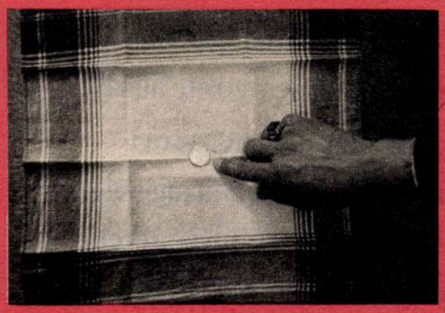

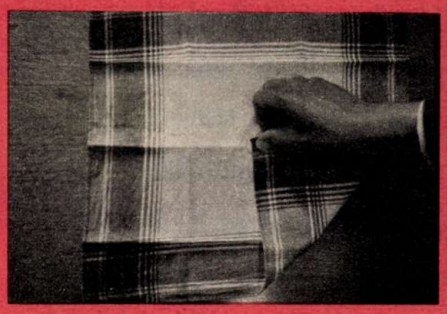

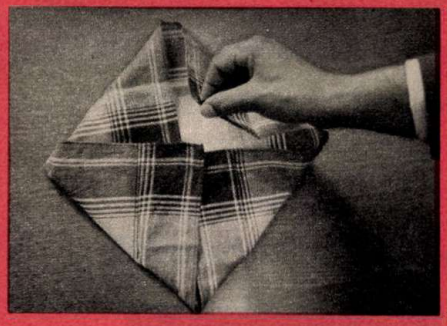

Leteritetek magatok elé az asztalra egy tiszta zsebkendőt, majd megkértek valakit, hogy helyezzen egy ötforintost a közepére. Ezután a kendő négy sarkát egymás után ráhajtjátok a középen levő pénzre. Hangosan háromig számoltok, majd egy gyors mozdulattal – két sarkánál fogva – felkapjátok a kendőt és mindkét oldalát megmutatjátok, hogy a pénz valóban eltűnt onnan.

Ezután egyszerűen zsebre vágjátok a kendőt, majd valamelyik másik zsebetekből előveszitek a közben odavarázsolt pénzt és visszaadjátok eredeti tulajdonosának.

O'TAKY: A mutatványhoz csak egy kis rágógumira van szükség. Amikor a kendő első sarkát ráhajtjuk az ötforintosra, egyszerűen közéjük csempésszük a gumit. A többi sarok ráhajtásakor enyhén megnyomjuk, így az elsőhöz hozzáragad a pénz. Amikor hirtelen felkapjuk a kendőt, ügyeljünk arra, hogy a rágógumival „bélelt" sarka kerüljön az egyik kezünkbe. Így az odatapadt pénz nem látható és azt a benyomást kelti a nézőkben, hogy valóban eltűnt. Gyorsan zsebre vágjuk a kendőt, és másik pénz adunk vissza gazdájának.

Ha nincs kéznél rágógumi, megteszi egy kis viasz vagy kenyérbél is. A mutatványhoz természetesen nemcsak ötforintos, hanem bármilyen fémpénz jó!

PÁLYAVÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLÓK, FIGYELEM!

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata, a Magyar Hajó- és Darugyár várja az általános iskolát végzett tanulókat az alábbi szakmákra történő beiskolázásra:

szerkezetlakatos, csőszerelő, gépszerelő, ács-állványozó, hegesztő, gépiforgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő.

A gondtalan tanuláshoz biztosítunk: kollégiumi elhelyezést, korszerűen felszerelt tanműhelyt, tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 250—500 Ft társadalmi ösztöndíjat, napi 3 Ft térítésért ebédet. Nyereségrészesedést, üdülést balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőséget vállalatunk nyolc sportszakosztályában. Minden héten szabad szombat. Szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség, munkábaálláskor 1500—2000 Ft juttatás, modern munkásszálloda, jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni az alábbi címeken lehet:

MHD központi oktatási osztály, Budapest, Váci út 202. 1904. Telefon: 401-562.
MHD Tiszafüredi Gyáregység, Tiszafüred. Telefon: 53.

MHD Balatonfüredi Gyáregység, Balatonfüred. Telefon: 525.
MHD Váci Gyáregysége, Vác, Derecske dűlő. Telefon: 223.

GANZ

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A KISTEXT Soroksári Textilgyára felvesz szövő szakmunkástanulónak az 1982–83-as tanévre általános iskolát végzett fiatalokat 16 éves korig. Tanulóidő 3 év.

Juttatások:

Tanulmányi ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően havi 350–600 Ft.

Vidéki fiataloknak havi 500 Ft különélési pótlék.

Elhelyezés kollégiumban, teljes ellátás munkaszüneti napokon is.

Iskolaköpeny és munkaruha.

Budapest területére érvényes utazási pótlék.

Áruvásárlás 35%-os kedvezménnyel a vállalat termékeiből 2000 Ft értékig.

Szakmunkásvizsga után fiataljaink jövedelme 2800–3000 Ft. Természetbeni juttatás címén évente egyszer 750 Ft-ot, valamint nyereségrészesedést kap minden dolgozó.

Jelentkezés: személyesen vagy levélben a személyzeti és oktatási osztályon (szombat kivételével naponta 8–14 óráig).

Címünk: KISTEXT Soroksári Textilgyára Bp. XX., Marx Károly u. 294. – 1734

A Fővárosi Szerelőipari Vállalat
az 1982/83. tanévre beiskoláz
szakmunkástanulónak
általános iskolát végzett fiúkat
a következő szakmákra:
villanyszerelő (épületvillamossági),
vízszerelő, központifűtés-szerelő,
vas- és fémszerkezeti lakatos,
kőműves, épületburkoló,
ács-állványozó.
Vidéki tanulók részére
saját kollégiumunkban
ingyenes teljes ellátást biztosítunk.
Tanulóinkkal minden szakmában
társadalmi ösztöndíj szerződést kötünk.
Jelentkezés:
Fővárosi Szerelőipari Vállalat
Budapest IX.,
Koppány u. 5—11. 1097
Telefon: 336-560/46 mellék.

FŐSZER

A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK

szeretettel várja az általános iskolát végzett fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákba: **vegyianyaggyártó, vegyigépszerelő, géplakatos, hegesztő, esztergályos, marós, vas- és fémszerkezeti lakatos, erősáramú berendezésszerelő, villamosgép-szerelő, elektroműszerész, ács és állványozó, épületasztalos, szobafestő és mázoló, kőműves, autószerelő (csak budapesti lakosoknak).**

A fenti szakmákban a képzési idő 3 év.

A vegyianyaggyártó tanulókat korszerűen felszerelt tanműhelyekben képezzük.

A vállalat a gondtalan tanuláshoz segítséget nyújt:

- a tanulók részére tanulmányi ösztöndíjat folyósít,
- a tanulókkal társadalmi ösztöndíjra szerződést köt, melynek összege 250–500 Ft-ig terjedhet,
- vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosít,
- gyakorlati oktatás idején a tanulók kedvezményes ebédet, munkaruhát, és tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést kapnak,
- törzsgárdatagság elismerésénél a tanulóéveket beszámítja.

A vállalat a tanulók részére lehetőséget biztosít a hétvégi pihenésre és sportolásra a Duna melletti üdülőnkben, illetve sporttelepünkön.

Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a vállalat személyzeti és oktatási osztályán (Budapest IX., Kén u. 5. 1097).

Pályaválasztó fiatalok!

Általános iskolát végzett, 15 évesnél nem idősebb fiúkat, lányokat felveszünk az 1982/83-as tanévre, hároméves képzésre.

Fonó-szövő szakmunkástanulónak lányokat, tanulmányi ösztöndíj: 410—750 Ft-ig,

textilnyomó és *textilipari gépszerelő* tanulónak fiúkat,

textilfestő és *kikészítő* tanulónak fiúkat, lányokat.

Tanulmányi ösztöndíj: 350—790 Ft-ig.

A textilnyomó-festő és kikészítő tanulók az első évben 1500 Ft ruházkodási juttatásban részesülnek.

A vidéki tanulók havi 500 Ft különélési pótlékot, a helybeli lakosok 450 Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.

Havi 210 Ft-ért reggeli, ebéd és vacsora.

Ingyenes tankönyv és munkaruha.

Kollégiumi elhelyezés.

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.

A végzett tanulók kereseti lehetősége: havi 3500—4400 Ft.

Jelentkezni lehet a személyzeti oktatási osztályon személyesen, vagy levél által, szombat kivételével mindennap reggel 7 órától du. 3 óráig.

Kistext PRINTEX

Cím: KISPESTI TEXTILGYÁR
Budapest XVIII. ker. 1184
Fáy út 2.
Telefon: 273-711.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PNYV KELENFÖLDI TEXTILGYÁR az 1982/83-as tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat: fonó, szövő, kötő, fiúkat: textil- és ruházati ipari gépszerelő, kötő- és varrógép-műszerész szakmunkástanulónak.

Felvételi vizsga nincs. Tanulmányi idő: 3 év.

Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően
– fonó és szövő tanulónak 350–700,– Ft,
– kötő, textilipari gépszerelő és kötőgép-műszerész tanulóknak 150–550,– Ft havonta.

Juttatások:

Fonó, szövő és kötő tanulóknak:

– az ösztöndíjon kívül havi 450–500,– Ft vállalati ösztöndíjat fizetünk, a nyári szünidőre is.

– Teljes ellátás (napi háromszori étkezés) munkaszüneti napokon is, napi 7,– Ft térítésért.

– Lányok részére szakmunkástanuló otthonban, fiúk részére kollégiumban biztosítunk elhelyezést.

– III. éves tanulóinkat 90%-os teljesítménybérben foglalkoztatjuk, részükre nyereségrészesedést fizetünk.

Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 3500–4500,– Ft között van.

Leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését biztosítjuk. Továbbtanulásra lehetőség van. Részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást biztosítunk.

»BUDAPRINT« BUDAPEST

Cím: PNYV Kelenföldi Textilgyár
személyzeti oktatási osztály
Budapest XI.,
Budafoki út 111–113.
1117
Telefon: 868-955/191 mellék.

FIATALOK, TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.

A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük. Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet: CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR, oktatási osztály, Budapest IV., Tó u. 1–5. Telefon: 690-900/531-es mellék és

CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG, személyzeti osztály Budapest XXII., (Nagytétény), Bányaléq u. 2.

Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49. – 1780.

KORI

DALLOS

HAZAFELÉ

DALLOS

BUTA KORIS

DALLOS

HÁT EZ KÜLÖNÖS

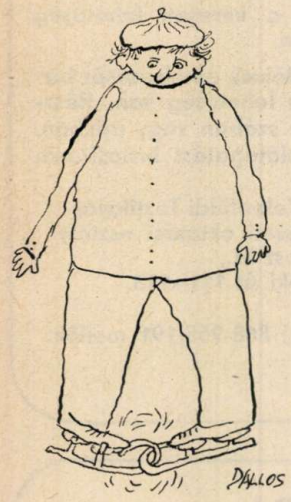

DALLOS

AMI BIZTOS, AZ BIZTOS

DALLOS

EZT CSINÁLD UTÁNAM!

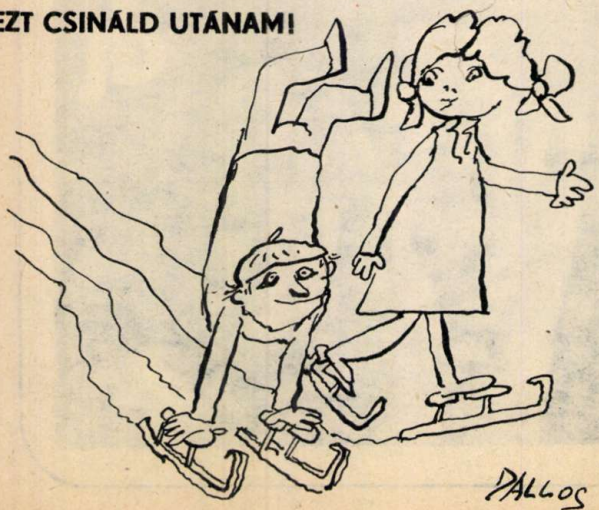

DALLOS

NEM IS OLYAN HIDEG EZ A JÉG

DALLOS